ՏԱՐԻ 48 ԹԻՒ 2849

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

1331 ՃԷՄԱԶ ԻՒԼ ԱԽԷՐ 14 — ՄԱՅԻՍ 7 — 20

JOURNAL ARMÉNIEN
ԺԱՄԱՆԱԿ-Ի-ԶԱՐԱՆ
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՕՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 56

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ,
ԵՏ ՁԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանկական Էջ

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منافعهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره خانهسی باب عالی جادهسنده نومره ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՐՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գրշ., մէկէ աւելի գրաւելիք ծանուցմանց համար
ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ

❀ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ ❀

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

Անկարելի է չենթադրել թէ Եւրոպայի իրեն յատուկ խորհուրդները ունի այս միջոցիս։

Նաբոլէոնի անկումէն վերջ Եւրոպայի քարտէսը տակն ու վրայ եղաւ, և տարիներ մը ետքի քաղաքագէտները նրստան ելան նոր աշխարհը կազմակերպելու համար։

Աստիճան մը այսօր նոյնը կ'ըլլայ ահա։ Դեռ ծայրն ենք ծրարոց։ Եւրոպան միտքը դրած է իր համաձայնութիւնը ներկային և ապագային խանգարող ոեւէ դէպք այժմէն կանխատեսել, և ա՛նպէս մը կարգադրել որ ամէն մարդ զոհ մնայ և կարենան Տէրութիւնք անկեղծօրէն իրարու աչքի մէջ նայիլ։

Անգլիա Թուրքիոյ հետ իր նոր դաշնադրութեան պարագաները ճշդեց խորհրդակցութեամբ Գերմանիոյ, որուն հետ այսօր իսկ չփման մէջ է։ Որոշեցէ՛ք թէ Պարսպայի խնդիրը երկու Տէրութեանց միջեւ ասկից առաջ ինչ անհաշտելի հանդամանքներով կը ներկայանար։ Այսօր այդ խռովալից խնդիրը ահա կը կարգադրուի անշշուկ։ Ի՞նչ ըրաւ Անգլիա Գերմանիոյ։ Լոնտոնէն Պերլին ի՞նչ մագնիսացում ներգործուեցաւ որ Գերմանիոյ համար ամենէն դիւրազգած կէտի մը շուրջ դժուարութիւնները իսկոյն հալեցան։ Բնականաբար Գերմանիա փոխարինուեցաւ, թոյլ տալու համար որ Պաղատանն Պասրա և անկէց շեղ գծով մինչեւ Տիգրիսի և Եփրատի հովիտները անգլիական դուն ըսէ՛ տնտեսական և առեւտրական ազդեցութիւնը թափանցէ, մնուի խորամուխ։

Պաղատա—Պասրա—Միջագետքի այս անգլիական հնարքին յաջողութեէն անմիջապէս վերջ, ահա կը տնկուի մեր առջեւ Ծրանսա, ա՛յնպիսի պահանջումներով, որոնց մնութիւնը կը բաւէ հաստատել պարզօրէն կարդալով միայն Մ. Բիշօնի պատրաստած ցանկը։ Անկախ Պեռութեան մը, որպիսի է Թուրքիա, կողքին կանգնած՝ այդպիսի պահանջումներ ընելը կը նշանակէ թէ առանց պատճառի չէ, կը նշանակէ նախ թէ Թուրքիոյ չեն արդահատիր, ինչպէս կը յայտարարէր Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը, կը նշանակէ երկրորդաբար՝ թէ Ֆրանսա չի քաշուիր Արեւելքի մէջ միւս մրցակից տէրութեանց դժկամակութիւնէն կամ հակառակութենէն։

Բայց այս դժկամակութիւնը կամ հակառակութիւնը Ֆրանսայի դէմ ո՞վ պիտի յարուցանէ. Գերմանիա՞, որ իր տընտեսական շահերուն ամբարտակը երթալով բարձր կառուցանէ Արեւելքի մէջ. Անգլիա՞ որուն Կիպրոսի գործը յիշեցնող նոր դաշնագիրը գիտենք արդէն. Իտալիա՞ որ Պէնկազին ու Տրիպոլիսը կուլ տուաւ. Աւստրիա՞ որ Պոսնա-Հէրսէքէն վերջ Սալպանիան այսօր կը համեմէ։

Կը տեսնէք որ այս Թուրքութեան մէջ միայն և միայն մնաց Թուրքիա, որ իրաւցնէ միակ անշահախնդիր բարեկամն է եղեր Թուրքիոյ...

Այս իրարահաղորդ դէպքերը պայծառօրէն ցոյց կուտան թէ Եւրոպայի խորհուրդները կարծուածէն աւելի հաստատուած են։

Բայց միակողմանի պէտք չէ դառնել։ Իրաւ է թէ Եւրոպա միտքը դրած կը թուի այս անգամ իր աղդեցութեան առեւտրական շրջանակները Արեւելքի մէջ ա՛յնպէս մը հաստատել որ՝ իրարու հետ վէճ չունենան մանր մունր դէպքերու բերմամբ, միւս կողմէ կը Ցուի դարձեալ թէ ամենքն ալ աւելի կամ նուազ չափով բարեկամութիւն մը կ'ուզեն ընել կոտորակուած Թուրքիոյ, դրամապէս և վարչապէս օժանդակելու համար, օսմ. դրօշին անձեռնմխելիութիւնը ապահովելով Ասիոյ մէջ։

Այնպիսի կարգադրութիւն մը՝ որուն հետեւանքով Թուրքիա, ամենուն հետ համաձայնելով և զամենքը սիրաշահած ըլլալով իր անսպառ հողամասերուն մէջ, ապագային չպարտաւորուի ներկայ պատերազմին նման աղէտքի ենթարկուելու, այլ ամենքէն հովանաւորուած Արեւելքը ըլլայ բարեկարգ և կարգապահ։

Սրդ, քանի որ կարիւ չպիտի ըլլայ այս նորօրինակ փորձանքէն ազատիլ, արդիօք կարելի չէ՞ որ մեր Ազգանուէր Հայաստեացը, որ իր բացը գոցելու համար ամեն երեւակայելի և աներեւակայելի դուռներու զլուխ կը զարնէ, մէկդի ձգելով տիրացուական դարձած նուիրահաւաքութեան հին սիրդէմները—գանձանակ, պնակ, հանդանակութիւն, վիճակահանութիւն ևն. — փութայ կազմակերպել նմանօրինակ ծաղկահանդէս մը, մանաւանդ որ հայ աղջիկները և տիկինները նուազ շնորհալի չէն մեր հարեւան յոյն քոյրերէն։

Կը կարծեմ թէ այս առաջարկս նկատի կ'առնուի, մանաւանդ որ ամենքս ալ անպատեհ չէ, քան այն զոր առաւօտեան պաշտօնակից մը ըրաւ, այնքան մեծադղորդ, և որ յետոյ լքուեցաւ անշշուկ. ինկարկելի ֆիասքոյով մը։

ԲԵՐԱՁԻ

ԿՕՆՏՕԼԱՎԱՐԻՆ...

«Քաշէ՛, քաշէ՛ կոնտօլավար
Այդ թիակները՝ զոր ուսիդ վրայ վշի դիշեր մը
Զետեղեցին. քաշէ՛, քաշէ՛ արեւիկ դէմ,
Մերկ բազուկով, որ ոսկորներդ ժժգունեցան։
Կապոյտին տակ, սրտիդ խորէն, կոնտօլավար,
Սա լճակին սա՛ փրփուրներն ըսպիտակ,
Քանի՛ անգամ «ա՜խ, ըսիր, ա՜խ, սըլոնք արծաթի ըլլային»
Քանի՛ անգամ կոնտօլավար,
Ճակատագրիդ կարմիր տաներն աւրեցիր,
Քանի՛ անգամ դուն լացիր իտէալի սանդուխին տակ,
Զերդ Մարիամ-մայրն կուրծքը խաչին իր որդւոյն»։

«Քաշէ՛, քաշէ՛ կոնտօլավար
Զանձրոյթի կոյս մնոներզդ միշտ կարելով.
Բայց ժպտէ՛ ալ որ նրպատակդ մեծաւոր կամ ճերմակ,
Անձանօթին տարտամութեան մէջ ակօտոլ.
Ժպտէ՛ որ այդ կոնտօլիդ պէս գերի յոյսերդ հոգեվարքի,
Պիտի որ մը մերկանան բուրաստանին մէջ բաղդիդ։
Թիերուդ տակ ուր արեւները կը պարեն հեգնական,
Մարմանուտն վերջ անոնք ալ պիտ' լուսինուն երգանիկ։
Քաշէ՛ դու այժմ կոնտօլիէռօ, խրախճանքի գանային մէջ,
Եւ ուշադիր, որ ծունկերուդ մաղձոտ արիւնը կապոյտ
Սառած սըրտիդ չ'արշաւէ.
Որովհետեւ շատ մանուկներ իրենց սեւ մօրն ըստինքէն իսկ
Ես գիտեմ որ խամրեցան...»։

«Քաշէ՛, քաշէ՛ կոնտօլավար, ճակատդ բաց,
Տառապանքի այդ կոնտօլդդ հրնաղանդ,
Խոհերդ թող արմատանան ալեակներուն մէջ հեզիկ
Նոնտուֆարին պէս կանանչ։
Եւ դու այսօր մաքառումի սեւ տենջերուդ հրպատակ
Թախիծով մը՝ (որ այքերդ կը պատնէշէ),
Երգէ արխուր, գէթ Սավօյիոյ լուռ կատարները գրթան
Այդ մըսազուրկ բազուկիդ, և անդունդուած բիլերուդ։
Սակայն գիտնաս որ հոգիդ ալ սա երջանիկ լճակին պէս
Պիտ' ունենայ ցուրտ ձմեռ մը, և նորէն օր մը վերջապէս,
Պիտի սառի անդարուն»...։

Ց. Ա. ՀՕՐԻՕՆ

73 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

Ցաւերժայիշատակ Սուլթան Մահմուտ Բ. իր մայրաքաղաքին ենիչէրիներուն օճախը թնջինչ ընելէ ետք, անոնց մնացորդները գաւառներու մէջ խեղճօրէն կ'ապրէին։ Եւ հակառակ իրենց թշուառացութեան, ենիչէրիական անդուսպ մըտնութիւնէն կ'արտայայտին յաճախ նախատական մակդիրներ տալով քրիստոնէից։

1840 թուականին Ս. Մեսրոպեան վարժարանը ամէն չարաթ կէսօրէն ետք փակ կ'ըլլար, և ես հօրս խանութը կերթայի, ուր ապչահար կը տեսնէի չուկայի ոգեւորութիւնն ու եռուզեռը։

Ըստ վաղնջական սովորութեան, մուրացիկներն միայն չարաթ օրեր կը շրջէին չուկաները ողորմութիւն մուրալու համար։ Անոնց մէջ էր հին ենիչէրիներէն մնացած գրեթէ 70 տարեկան, կարճահասակ քէօր Իսմայիլ անուն մէկը, որ իր ծերութեան մէջ իսպառ կորուսած էր երկու բաց աչքերուն տեսութիւնը, և ցուպ ի ձեռին խարխափելով օրն ի բուն կը շրջէր քրիստոնէից չուկաները ողորմութիւն խնդրելու սա բանաձեւով —«Ուպուսիդէթ վէրկինիզի վէրինիզ»— ձեր ծառայութեան տուրքը տուէք։ Եւ իրկուան ձեռքի պնակը լեցուն կը վերադառնար իր խուցը։

Շուկայի Հայերն և Յոյներն կասակի համար սա ձև խօսքեր կը գործածէին «Յովհաննէ՛ս աղա, ճանրմ, պու կիւն կարապետ էֆէնտի տիւքանը նէ՛ իշիւն այմամշ»։ Քէօր Իսմայիլ, որ սուր լսողութիւն ունէր, զայրոյթով մը կը պոռար— «Այլ՛պ պէ՛ այլ՛պ, հիշ կեավուրլար աղա՞ օղուր»։

Այս յանդիմանութեան վրայ Հայ մը դրացի Յոյնին կ'ըսէ-«Եօրգա՛ի էֆէնտի, իշիթմիշ քի Սթամպոլտան Արիսթիի պէյ Իզմիրէ կէլէճէմիշ, սահի՞ն տիր»— Յոյնը կը պատասխանէ «խաքին վար, Յակոբ էֆէնտի, Արիսթիի պէյ կէլէճէք, հէմ տէ Մըսըրտան Պողոս պէյ սա կէլէճէք»։

Քէօր Իսմայիլ բարկանալի պոռալով— «Իւլէն խալի իթմիշինիզ, կեավուրա աղա, էֆէնտի, պէյ տէմէք հարամ ուրր հէմ տէ պէյիւք կիւնահ»։

Ասդիճան ուրիշ Յոյներ—Երեւակայական անուններու պէյ, բայա մանդիրները փակցնելով, խեղճ մուրացիկը խնդեցնելու ատենն կը կատղեցնէին։ Վերջապէս քէօր Իսմայիլ կը պոռար։ «Պրե՛ սիզ ուբանա՛ դմըսընըզ, սիպէ պէն քէրէչ տէտիք քի կեավուրա նէ՛ աղա, նէ՛ էֆէնտի վէ նէ՛ տէ պէյ տէրլեր, բայա տէմէք պիւս պիւթիւն քեաֆիրլիք տիր» ևն։ Խեղճ մուրացիկը հայհոյանքներ ժայթքելով ճարահատ խոյս կուտար։

Այժմ 73 տարին եկաք քէօր Իսմայիլի ցաւագար ու տգէտ և «Իպտամ»ի իբրև թէ զարգացեալ ու քաղաքակրթեալ մարտաւորականի մտայնութեանց մէջ ի՞նչ տարբերութիւն կայ...խնդրեմ ըսէք...։

Տգէտ Իսմայիլ 73 տարի առաջ քրիստոնէից կ'պոռար աղա, էֆէնտի, պէյ, փաշա տիտղոսները, ու այսօր «Իպտամ» նոյն մոայնութիւնը ցոյց չտա՞ր Պողոս Նուպարին էֆէնտի մակդիրը տալով և այպէսով նախատել կարծելով մեծանուն Հայը...։

Իզմիր («ԴԱՇԻՆԳ»)

ԴԻՄԱԿՆԵՐԸ ՎԱՐ...

Հանրային պաշտօնականներու քով խրճմանքը մեռած ըլլալու է ապատվաբար, և որովհետեւ հանրային դատաստան ու վրդովում դոյութիւն չունի, անոնք կրնան իրենց դիրքերը անհատական շահերու ծառայեցնել, Հրաւէր կ'ըլլայ որ չարունակեմ. և ա՜խ՝ անձի հետ գործ չունիմ, վասնզի այս տողերը ստորագրողը տասնեակներով տարիներէ ի վեր բարեկամ է խնդրի առարկայ անձին։ Պէտք չունիմ խմբագրատուն հանդիպելու ա՛յ։

Փաստերս, եթէ անհրաժեշտ են թող հերքուին, ու ես ինքնաբերաբար կը լռեմ։

Ճիշդ չէ՞ որ Վարչութեան բժիշկ անդամը հետն Ժողովի նիստերէն վերջ Պապը Ալի գացած ըլլայ...։

Ճիշդ չէ՞ որ Վարչութիւնը ազգային շահերէն զերազան համարած է իր բժիշկ անդամին անհատական հաշիւները, պանդանք պաշտպանելով պաշտօնական թագրերի մը մէջ, ինչպէս քննադատեցին իր առնչին լրագիրները։

Եւ մանաւանդ ճիշդ չէ՞ որ իմ տեսածս և ականատեսներու վկայութեան համաձայն՝ անոր 500 ոսկի արժող տունը 3500 ոսկի ցոյց տուած ըլլայ կառավարութեան։

Ճիշդ չէ՞ որ մասնաւորաբար ներքին գործերու նախարարութեան պաշտօնատան մէջ հոդ կը տարուի այդ անձին շահերուն պաշտպանութեան։ Ճիշդ չէ՞ որ կառավարութիւնը հրկիզուած գրասրոցին ու որբանոցին գոյքերուն արժէքին վճարումը «քաղաքականպէս» կը մերժէ, և հետեւաբար, շէնքին արժէքը միայն կը վճարէ։ Թող վարչական թէքերէն օրինակը հրատարակեն այս էջերուն մէջ։ Ճիշդ չէ՞ որ չորս մը է որ կ'ընէ կառավարութիւնը, և լոկ եւոյն կը հաստատէ թէ՝ շէնքին տիրոջ յատկացուած է այդ դումարը. չորրը ազդի՞ մը կ'ըլլայ թէ անհատի մը։ Ճիշդ չէ՞ որ այդ անհատը կառավարութեան խնդրագիր տալով ըսած ըլլայ թէ. 2500 ոսկի է իր վնասները, մինչդեռ, ազգին 1500 ոսկի ցոյց տուած ու անոր համեմատ թաղրիր դրել տուած է։ Ճիշդ չէ՞ որ այս գումարին յատկացուելէն վերջ չնորհակալութիւն ու երախտագիտութիւն յայտնուած է ներքին գործերու նախարարութեան մասնաւոր դիւաններէն մէկին։ Փաստերը թո՛ղ հերքեն, հանրութիւնը թող համոզուն, ու մենք զրպարտող կ'ըլլանք։

Մ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

"ՔԷՕՅԼԻԻ,,Ի ԿԱՐԾԻՔԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Իզմիրի Թուրքերէն «Քէօյլիւ» թերթը կը գրէ.— «Լա Թիւրքի» լրագրին խմբագիրներէն մէկը Հայոց Պատրիարքին հարցուցած ըլլալով թէ Հայ Ազգին պահանջները ի՞նչ են՝ վերջինս հետեւեալ կերպով ամփոփեր է իր պատասխանը։

«Մենք, շատ պարզ բան մը կ'ուզենք։

Սրդ, քանի որ կարիւ չպիտի ըլլայ այս նորօրինակ փորձանքէն ազատիլ, արդիօք կարելի չէ՞ որ մեր Ազգանուէր Հայաստեացը, որ իր բացը գոցելու համար ամեն երեւակայելի և աներեւակայելի դուռներու զլուխ կը զարնէ, մէկդի ձգելով տիրացուական դարձած նուիրահաւաքութեան հին սիրդէմները—գանձանակ, պնակ, հանդանակութիւն, վիճակահանութիւն ևն. — փութայ կազմակերպել նմանօրինակ ծաղկահանդէս մը, մանաւանդ որ հայ աղջիկները և տիկինները նուազ շնորհալի չէն մեր հարեւան յոյն քոյրերէն։

Կը կարծեմ թէ այս առաջարկս նկատի կ'առնուի, մանաւանդ որ ամենքս ալ անպատեհ չէ, քան այն զոր առաւօտեան պաշտօնակից մը ըրաւ, այնքան մեծադղորդ, և որ յետոյ լքուեցաւ անշշուկ. ինկարկելի ֆիասքոյով մը։

ԲԵՐԱՁԻ

Թ՝ՐԹՕՆ "ՄԱՆՋՈՒՄԷ,,Ի

(49)

ՈՒԽՏԻ ՃԱՄԲԷՆ

ՎԷՊ՝ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ — ԳՐԵՑ՝ ԳԷՈՐԳ ՄԵՍՐՈՊ

Ա. ՄԱՍ

ԵՐԱՁՆԵՐ ՈՒ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Զ ԳԼՈՒԽ

ՍԻՐՈՅ ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Հերմինէ մէկն էր այն աղջիկներէն, որոնք իրենց ընտանեկան տաքուկ բոյնին մէջ, անկեղծ մտերմութեամբ իրենց մէկ յարգած ու սիրած էակին, գաղտնիք չունին բնաւ։ Պէտք չունին իրենց սրտին մէջ պահպանելու, թաքուն խորութիւններու մէջ թաղելու անհատական գաղտնիքներ, որոնք մտերիմներու անձուկ շրջանակին մէջ միայն կը մերկանան։

Օր. Դանիէլեան իր մօրը հետ ունեցած ներա մտերմութիւնովը չէր ունեցեր գաղտնիք մը, մտածում մը, որուն ծանօթ չըլլար իր մայրը։ Այնքան վարժուեր էր իր առօրեայ բոլոր խորհուրդներուն հաղորդակից ընելու մայրը, այնքան սովորեր էր իր սիրան ու հոգին բաց պահելու անոր առջեւ, որ քանի մը վայրկեանի յապաղում մը, մէկ երկու ժամուան ստիպողական գաղտնապահութիւնը յայտնապէս կը նեղէր զինքը։

Այս էր պատճառ որ Արգար հազիւ արտասաներ էր իր խստովանութիւնը, Հերմինէ սկսեր էր նեղուիլ։ Որոներ էր հաղորդել այդ, բայց կանգ էր առեր։ Արգարի խնդրանքը մանաւանդ՝ գաղտնի պահելու համար եղած միջադէպը, շատ աւելի նեղութիւն պատճառեր էր իրեն։

Արդեօք կը դրուէր իրեն սիրտբաց ըլլալ իր ամենէն մտերիմին իսկ. այդ արգելքը աւելի սրեր էր աղջկան ըմբոստութիւնը։ Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ չպիտի յայտներ այն՝ ինչ որ պատահած էր. ինչո՞ւ չպիտի դիմէր իր մօրը, իր սրտակից մտերիմի խորհուրդին։ Այո՛, պէտք էր բացուիլ. պէտք էր յայտնել ամէն բան։

Բայց...

Հերմինէի տառապանքը սկսեր էր։

Իրիկունը մայր ու աղջիկ առանձին մնացեր էին մօտ կէս ժամի չափ, գլուխ գլխի, ցերեկուան տպաւորութիւններու մասին խօսելու զբաղուած։

— Ինչո՞ւ շատ կը մտածես կոր, աղջիկս, հարցուցեր էր մայրը, փայփայելով անոր գանգուրները։

— Ո՛չ, չեմ մտածեր, մա՛յրիկ, պաս տասխաներ էր Հերմինէ, քիչ մը յոգնած եմ միայն, այդքան։

— Ուրեմն ել հանգստացիր անկողնդ։

— Դեռ քունն չունիմ, քունս փախած է բոլորովին։

— Կ'երեւի յոգնած ես անկէց է։

Չէ, յոգնութիւնը չէր պատճառ Հերմինէի անքնութեան։ Հերմինէ լաւ գիտեր այս։ Ի՞նչ մնաց, ք՛ւչ, երբ կը բանար ան իր բերանը, պատմելու համար ցերեկի անցքերը։ Սակայն կամքը, անկախ ոյժ մը գոցեր էր անոր շրթները, որոնք կափուցիկ վիճակի մէջ դողդողեր էին միայն։

Կը չարչարուեր ազջիկը. կ'ուզէր դուրս պոռթկալ, լսել իր մօրը դատումները, հանգստանալ։ Անկարելի՛ էր։

—Ի՞նչ հրաշալի զով տեղ էր «Աղբիւր կնքեալը»։

Այսպէս ընդմիջեր էր մայրը իրենց միջեւ տիրող լռութիւնը և վերյիշումներ ընելով օրուան պատոյտի տպաւորութիւններէն։ Հերմինէ վայրկենաբար տիշեր էր դարձեալ Արգարը, որ ձեռքի գաւաթով ջուր էր մատուցեր, յիշեր էր իր չարժումը գաւաթը յանձնելու ատեն, Արգարի դիրքը, իրենց ակնարկներուն հանդիպումը, անոր լռութիւնը ճամբուն երկայնքին, կառքին մէջ, իր մտածումները, իր հոգեկան յուզումները։

— Այո՛, շատ հրաշալի, կրկներ էր իր մօրը խօսքը, առանց զգալու, գրեթէ անգիտակցօրէն։

Ա՜խ, իր մօրը յայտնէ՞ր արդեօք ամէն բան. ըսէ՞ր թէ ինչո՞ւ մտածկոտ էր, ինչո՞ւ քունն չունէր, ըսէ՞ր...։

Ցանկարծ թրթռած ականջին՝ Արգարի աղաչանքը։ Այո՛, եթէ պատմեր իր մօրը, անպայման պիտի իմանար նաեւ իր հայրը, ո՛վ կրնար վստահ ըլլալ թէ չպիտի իմանային նաեւ վարժարանին վարդապետները։ Ի՞նչ պիտի ըլլար այն ատեն տղուն վիճակը։

Մթէ կ'արժէ՞ր արհամարհանքի առարկայ դարձնել այնպիսի մէկը, որ վերջապէս ազնիւ զգացում մը, սիրող սիրտ մը կը տածէր դէպի ինքը։ Ապաշնորհութիւն մը չպի՞տի ըլլար այդպիսի արարք մը։

Հերմինէ կրկին անդրադարձաւ Արգարի սիրոյն։

Ի՞նչ բան էր, Արգարի այն ծանրակշիռ յայտնութիւնները թէեւ յուզեր էին աղջիկը, բայց մխիթարական բան մըն ալ ունէին իրենց մէջ։

Արգար սիրեր էր Հերմինէն, իր երկնային հրեշտակը նկատեր էր, զուարթուն մը, որ ատատուծային խաղաղութիւն էր տարած երիտասարդ վանականի միայնութեան մէջ։ Արգարի համար Հերմինէն ցանկալի անգուդական էակն էր։ Այս դաղափարը հաճոյքով էր ունեցեր, նոյնիսկ առաջին խոստովանութեան վայրկեաններուն։ Ներքին քաւարարութիւն մը տուեր էին իրեն Արգարի այդ զգացումները։

Ձամակրանքը համակրանք կը ծնի, սէրը՝ սէր։ Հերմինէ առանց այս ճշմարտութիւնը հակցած կամ ըմբռնած ըլլալու, կարձես իր վրայ կ'երեւանացներ զայն։ Արգար համակրած էր իրեն, ինքն ալ արդէն վաղուց յայտնած էր իր համակրանքը դէպի ան։ Արգար սիրեր էր զինքը, արդեօք ինքն ալ չունէ՞ր այդ զգացումն։

Աղջիկը կամաց կամաց կը տարուէր այդ ուղղութեամբ, իր խորհուրդները այդ ճամբով ալ ճամբայ կարեր էին։ Բայց իր ու Արգարի մէջեւ խորխորատ մը կար, ի՞նչպէս պիտի լեցուէր ան։

Ոչ միայն Հերմինէ այլ և անոր ծնողքն իսկ այն համոզումն ունէին թէ մտանդաւորները արդէն կիսովին կրօնաւորուածներ, ուխտաւորներ են։ Այս ըմբռնումը արմատ էր ձգեր նաեւ աղջկան մէջ։ Ի՞նչպէս մեկնել ուրեմն Արգարի ընթացքը դէպ՝ ինքը։

Բացարձակ անպատկառութիւն մը չէ՞ր այդ, անպատուութիւն չէ՞ր բերեր Արգարի հագած սև վերարկուին։ Այդ ըզգեստը ուխտի մարդոցն է։ Արգար ի՞նչպէս կը համարձակէր իր մէջ սնուցանել սիրային զգացումներ դէպի օտարական աղջիկ մը։

Իր հօրմէն և ուրիշներէ լսեր էր Հերմինէ թէ վանականներ, սուրբ ուխտին նուիրուածներ, անքարոյական արարքներ ունեցած են, եղած են անոնցմէ անպատկառներ, որոնք ծախսած են ամէն սրբութիւն։ Արգարի արարքը այդ կարգէն պէտք չէ՞ր դասել ուրեմն։ Հիմակ, իր այս անձուկ շրջանակին մէջ երբ առիթը կը գտնէ «սէր» երգելու, ապաղայ սա մուեանական ծրագիրներ պատրաստելու։ հապա ի՞նչ պիտի չընէ ապագային, երբ աւելի ազատ ասպարէզ ունենայ իրեն առջեւ։ Հերմինէ տեսեր էր Պէյրութի մէջ նոյնիսկ Հայ վարդապետ մը, որուն համար ըսեր էին թէ անպարկեշտ տարարքներու մէջ կը դտնուի, թէ կիներուն և աղջիկներուն ետեւէն կ'ինայ։ Անոր նկատմամբ պժգանք ունեցեր էր Հերմինէ, հիմակ պէտք չէ՞ր նոյն պժգանքն զգալ նաեւ Արգարի հանդէպ։

(Շարունակելի)

Օսմանեան տերութեան մէջ ապրող ուրիշ ազգաց վայելածին պէս մենք ևս կը փափաքինք կեանքի, ինչքի և պատուոյ ապահովութիւն ունենալ և անդորր կեանք անցուցնել։»

Պատրիարքը իր այս խօսքով ո՛չ թէ միայն Հայոց, այլ նաև բովանդակ օսմանեան աշխարհին զղացմունը թարգման եղած է։ Ամենուս ալ ուզածն այս է։ Մենք դաւառացի ենք։ Կայսրութեան մէջ բարեացակամ արդարութիւն մը չըլլալէն առաջ եկած ցաւը մենք ամենէն աւելի և կամ ամենուն հետ կ'զգանք։

Մեր ամենէն հիմնական ցաւը արդարութեան չգոյութիւնն է, բոլոր մեր ինկածութեան, թշուառութեան, հիւանդութեան աղբիւրը այս խնդիրն է։ Շատ տարօրինակ է որ ժողովուրդ թէ կառավարութիւն այս խնդրոյն վրայ ամենքս ալ համաձայն ենք, բայց գործադրութեան մէջ չենք կրնար յաջողիլ։

Մեր մէջ արդարութիւնը գործնական չէ, այլ տեսական։ Բոլոր մեր գրքերն ու օրէնքները այս արդարութիւն է որ կը պատուիրեն, սակայն մարկ ընող չկայ։ Այս անարդարութեան երեսէն երբք հարիւր տարիէ ի վեր հանդիպած փորձանքնիս ու դժբախտութիւններս չմնայ։ Սակայն և այնպէս մինչև հիմա հիմնաւոր դարման մը չկրցանք գտնել անոր։

Ինչպէս անցեալները գրած էինք, յուսինիս վառնգի գալուն պէս, ամենքս ալ արդարութեան և բարեկարգման դուռը ափ կ'առնենք, վառնգը անցուցին՝ նորէն հին ըՊոցքնիս կը շարունակենք։

Մեր երկիրը միայն և միայն արդարութեան կարօտ է։ Մեր մէջ ա՛յ անձնական և ոչ ալ անտեսական ապահովութիւն կայ։ Մեր դատարանները պէտք ունին զգալի կերպով բարեփոխուելու։

Արտի մը և կամ ուրիշ ապրանքի մը համար միւնոյն պայմանագրի և նոյն իսկ չատ անդամ միւնոյն պայմանէն ստորագրութեան և կնիքին տակ քանի մը «թափա»ի թուղթեր կը տրուին։ Բռնատիրութիւնը (տէրէպէյութիւն) իսկ և իսկ գոյութիւն ունի, կայսրութեան ամէն կողմը աւազակութեան, ազատութեան մէջ կը լողայ։ Մարգուն ապահովութիւնը, ազնտիկ և հոր կառավարութեան մը չգոյութեան պատճառաւ, գեռ ևս հաստատուած չէ։

Ժողովուրդը կառավարութեան և աւազակներուն ճնշման տակը մնացած չի գիտեր թէ ինչ ընէ, եթէ աւազակները պահէ, կառավարութիւնը վրան կը ծանրանայ, թէ լոր տայ, դիւերաւոր մը մէջ աւազակաբուծը կուգայ ամբողջ ընտանեօք բնաջինջ կ'ընէ զայն։

Բարենորոգո՛ւմ, բարենորոգո՛ւմ կը պոռանք, բայց կը վախնանք թէ այս բարենորոգումէն դեռ կամ սատանայ պիտի ելլէ ու մեզ պիտի լափէ։

Մենք մեր փրկութեան համար բարենորոգումէն ոչ թէ վախնալու՝ այլ չորս ձեռքով անոր փարելու ենք։ Կեդրոնացում և ապակեդրոնացում և կամ իրաւասութեանց ընդարձակում, ասանք ամէնքն ալ «պօշ լաֆեր են։

Ինդրոյն հոգին երկրին մէջ կեանքի, ինչքի և պատուոյ ապահովութիւն հաստատելն է։ Թող կառավարութիւնը հաստատէ ասիկա, այն ատեն տեսնենք գանգրոզ մէկ հոգի անդամ պիտի գտնուի՞։ Այս օրուան վիճակը չի կրնար տեւել այլեւս։

Այս մասին, երէկ մեզի յաղթող ազգերէն դէպ օրինակ առնելու ենք։ Սոնոնք մեր երկիրը մեծ ատեն այրեցին, կործանեցին, մորթեցին, կախեցին, և սակայն կառավարութիւն մը կազմել վերջ՝ արդարութեան չորս ձեռքով փարեցան։

Ահա այսչափ մեզմէ....

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

«Թան» հեռաւորը կը գրէ.— Թուրքիոյ և Անգլիոյ, Թուրքիոյ և Գերմանիոյ, Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջև բակռուած բանակցութիւնները անկասկած կը կրեն այն հանգամանքը զոր կը մատնանշէինք առջի օր։

Ամբողջ միջա-ասիական երկանուղիի ինդիրն է որ պիտի լուծուի։ Եւ ոչ թէ նախապէս Երբեակ Համաձայնութեան քաղաքական հինգեակ համաձայնութիւնով պիտի լուծուի, այլ երկու առ երկու յաջորդական համաձայնութիւններով։ Երկու տարիէ ի վեր ռուսերէնի համաձայնութիւնը առաջ եկած է։ Անասիկ անգլերէնի համաձայնութիւնը։

Այս բոլորին մէջ Ֆրանսան միջակ բաժին մը ունի։ Գերմանիոյ դէմ առ դէմ, ֆրանսական եղմական գործը Պաղատի ինդիրին մէջ կը մատնակցի երկրորդական հանգամանքով մը առանց ղեկավարի դեր կատարելու։ Ռուսիոյ դէմ մենք անդամալուծուած ենք ուս կառավարութեան 1910ին գերմանական Պաղատին տուած իր համաձայնութիւնովը հանդէպ Անգլիոյ, մենք կապուած ենք 1909ին Դամասկոս-Հոմս-Պաղատի ծրագրին չորրդ մեր գոյացուցած համաձայնութիւնովը, որ Անգլիան ալ կը դարձնէ Պաղատա-Պասրա երկաթուղիի գծին, որովհետև Ֆրանսա հրաժարեցաւ այն իրաւունքներէն, զոր Անգլիա տուած էր իրեւ Հոմս-Պաղատա գծին չորրդ։

Այդ ինդիրը կը լուծուի քաղաքականապէս, առանց Ֆրանսայի մասնակցութեանը, ցաւալի բայց տրամաբանական հետեւանքը այն սխալներուն զոր «Թան» հազար անգամ մատնանիշ ըրաւ վերջին տարիներու ընթացքին։

Այս տպաւորութիւնը ցրուելու համար կը ծանուցանեն թէ Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանը վերջին փեթարթին Բ. Դրան ներկայացուց ֆրանսական պահանջներու ծրագիր մը։ Ասիկա անգամ մը ևս կը ներկայացնէ պզտիկ սակարկութիւններու գրութիւնը իր ամբողջ անպատեհութիւններով։

Այն գէլրմանները զոր կը պահանջէք Թուրքիայի մեր զանազան հաստատութիւններուն համար 1904ի համաձայնագրին պարզ գործադրութիւնովը լրիւպէս կարելի է ձեռք բերել։ Դալով երկաթուղիի խնդրին, որու մասին պահանջներ կընենք, մենք կրկին անոնց մէջ կը գտնենք 1910ին ծավիա պէյի կողմէ Պոմբաք յանձնուած ծրագրին Մեսոպոտամիոյ, «Թան» 1911ի սկիզբին արդէն հրապարակելով այդ ծրագիրը, բարեախտութիւնը ունեցաւ ըսելով ասաւ այդ ծրագրին կարգ մը կէտերը, որոնք անխուսափելիօրէն Ռուսիոյ հետ ցրտութիւն մը առաջ պիտի բերեն։ Այսպէս անդամատուած ծրագիր մը նուազ վանգաւոր է, բայց անկախ իր մեծ մասովը օգտակար պիտի ըլլայ միայն երկաթուղիի ձեռնարկուներուն, և բնաւ պիտի չնպաստէ ֆրանսական քաղաքականութեան։ Մեր Պոլսոյ դեսպանին տեսակէտներու մասին խօսելով պաշտօնակից մը կը գրէր. «Ոմանք կը կարծեն թէ մենք մի միայն պէտք է Թուրքերուն դիտել տանք թէ իրենք այնքան երկաթուղիի գծերու մենաշնորհը տուին Գերմանացիներուն, հետեւապէս ի փոխարէն ասոր Թուրքերը պարտաւոր են մեզի տալ նոյնքան քիլոմէթրով երկաթուղիի մենաշնորհներ, կայսրութեան այս կամ այն մասերուն մէջ։ Այս բոլորը եմսական կարգադրութիւն մըն է և կամ պարզ աչքախաբութիւն մը։ Մեր ձեռնարկուները, մեր սեղանաւորները կրնան չտիլ Թուրքիոյ չորս անկիւնները ֆրանսացիներու կողմէ չենուած երկաթուղիի բեկորներին։ Բայց առկեց բան մը չի չտիր մեր ազգային շահը։ Ասիկա բնաւ չի նմաններ գերմանական Պաղատի երկաթուղիին, ձեռնարկ մը որ Գերմանիոյ համար նշանակելի չափով կ'ունենայ ռազմական շահերու սահմանը և հեռաւորնպատակներ կը հետապնդէ։» Բարեխառնաբար կրնանք ծանուցանել թէ Մ. Բիշոն երբեք ընդունած չէ սմանց կողմէ իրեւ վերնական ներկայացուած վիճելի և անհնարաւոր ծրագիրը։ Ինդիրը իր ամբողջութեամբը կ'ուսումնասիրուի օսմ. կայսրութեան մուտքին ամրանդելու ֆրանսական շահերուն ծառայելու մասհոգութեամբ։

Առկեց զատ մեր քաղաքականութիւնը դատել կարելի չէ տերութեանց քաղաքականութենէն, որոնց մասին գերբարեսիրաբար արտաքին գործոց նախարարը միմիայն անբաւարար տեղեկութիւններ տացան մեր դեսպաններէն։ Անշուշտ անցեալի սխալները կը կշռեն ներկային վրայ։ Բայց ասիկա պատճառ մը չէ որ տապարին բերանը նետելէ յետոյ նետենք անոր կոթը։

ԳԱՐԱՏԱՂԻ ՁՈՐԱՎԱՐԸ

ԻՆՉՊԷՍ ՅԱՆՁՆԵՑ ՇՔՈՏՐԱՆ

ՁՈՐԱՎԱՐԻՆ ՍՐՏԱՑՈՅՑ ՁԱՆՐ

Զէյթիներէն «Մաթէն»ի կը հեռագրուի.— Անգլ. ծովակալը Մայիս 16ին Շքոտրա ժամանեց։ 1000ի չափ միջազգային զինուորներ իրմէ առաջ եկած էին և նաւամատոյցը կ'սպասէին։ Գարատաղան գունդարտակ մը զինուորական պաշարներ ընծայեց։ Օտար հիւպատոսները ներկայ էին։ Երիցագոյնը ծովակալին ներկայացուց միւս հիւպատոսները։ Անգլ. ծովակալը իսկոյն գնաց կառավարական պաշտօնատուն, ուր Գարատաղի զօրավարը հեռաւոր ճառ արտասանեց։

Պ. Ծովակալ, կը նախանձիմ իմ նախորդիս՝ Շքոտրայի հերոս պաշտպանին, որ մինչև ետքը կէն ի ձեռին պաշտպանեց այս բերդաքաղաքը։ Ես ալ այս հիանալի օրինակին պիտի հետեւիմ, ի հարկին նոյն իսկ իմ վերին հրամանատրիս կամքին հակառակ, երբ առանձին գործողութեան մը պարագային, փորձուէր մեր ձեռքէն առնել այս քաղաքը, որ ա՛նքան սիրելի է մեզ։ Որուն կապուած ենք պատմական անցեալով մը և յաղթական պաշտպանմամբ։ Բայց իմ կացութիւնս բոլորովին տարբեր է։ Հասա փաշայի կացութենէն, վասն զի ես տեղի կուտամ ո՛չ թէ զէն ի ձեռին, այլ մեծ տերութիւններուն հաւաքական ենչումին տակ։ Բաղաքը ձեզ յանձնելով, ինձի համար տխուր այս վայրկեանին մէջ դունէ սա մխիթարութիւնը կ'ունենամ որ Շքոտրան կը յանձնեմ Անգլ. ազնիւ ազգին մէկ զաւակին, այսինքն ձեզ, այն կատարեալ համոզումով թէ երբեք ո՛չ ոքի թոյլ պիտի չտաք այս քաղաքը չրջապատող դերբերուն վրայ ինկած հերթաներու դերեղմանները պըզծելու։

Անգլ. ծովակալը սիրալիր բաւերով պատասխանեց և յայտարարեց թէ Գարատաղի հերոսներու դերեղմանները պիտի յարգուին։

Գարատաղի ապաները, որոնք ռազմանիւթերու փոխադրութեան հսկելու պարտք ունին, պիտի կրնան քաղաքին մէջ բնակիլ, սուր կրել և թիկնապահ ունենալ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՇՆԱԿՑԻՆԵՐԸ ՉԵՆ ՈՒԶԵՐ ՍՏՈՐԱԳՐԵԼ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

Լոնտոնէն Մայիս 14 թիւով կը հեռագրուի «Մաթէնի».— Հելլէն և սերպ պատուիրակները իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ ստացած չեն նախայուլիզ պայմանները ստորագրելու համար։ Դիւանագիտական չրջանակներու մէջ ընդհանուր ապաւորութիւն կայ թէ կացութիւնը չատ անորոշ է։ Մ. Կէչոֆի կողմէ հաղորդեան պայմանները ստորագրելու մասին պուլկար պատուիրակին ուղղուած հրահանգներուն նշանակութիւնը չատ որոշ չերեւար։ Դիտել կը տրուի թէ դաշնակիցներուն վերջին պատասխանը ցոյց չի տար թէ պալքանեան պետութիւնները պատրաստ ըլլան անմիջապէս և առանց վիճաբանութեան ստորագրել հաշտութիւնը և պատճառներ կան կարծելու որ Ցունաստան և Սերպիա կ'ուզեն վերապահումներ ընել բոլոր այն խնդրոց վրայ, որոնց տակաւին կարգադրուած չեն։ Ալպանիոյ մասին Իտալիոյ անհաշտ ընթացքը կ'արգելացնէ Ցունաստանի վերապահումը։ Միւս կողմէ կը յայտարարուի թէ հաւանական չէ որ դաշնակիցները հաւանին իրենց մէջեւ և Թրուութեանց հետ քննելու պայմանները։ Ուստի հաւանական կը նկատուի որ Ցունաստան հաշտութիւնը ստորագրելու համար պիտի պահանջէ որ յաւելուածական տրամադրութիւն մը աւելցուի, պայման դնելով ի մէջ այլոց որ իր տեսակէտը պիտի քննուի և պիտի կարգադրուի։ Կը կարծուի նաև թէ բոլոր պաւաւիրակները Լոնտոն չեն զրկուիր միմիայն հաշտութեան պայմանագիրը ստորագրելու համար, ապա թէ ոչ Պուլկարիոյ վարչապետը տրաստութիւն չէր տար Լոնտոնի իր դեսպանին ստորագրել պայմանագիրը Մ. Տանչէֆի և իր պաշտօնակիցներուն ժամանումէն առաջ։ Ինչ է պատճառը որ պատուիրակներու այսքան բաղմութիւն մը կը զրկուի Լոնտոն։ Այս մասին որոշ տեղեկութիւն առնուած չէ, բայց կարդ մը չրջանակներու մէջ կ'ենթադրուի թէ պատուիրակները իրենց միջեւ ու դեսպաններուն հետ պիտի կարգադրեն պատերազմին ծրագիրը առաջ բոլոր խնդիրները։

ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ԱՅՏՐԻՆ ՆԱՀԱՆԳԸ

Իզմիրի «Բէյլիս» թերթը կը գրէ.— Այսօր արեւելեան խնդիրն ալ լուրջ կերպով մաքերը կը զբաղեցնէ։ Երէկուան Պուլկարները վազը Միջերկրականի ելքերը պիտի տարածուին։ Հելլէնները, Իզմիրի համար Պոլսոյ վրայ քալելու մտադրութիւնին յառաջ կը տանին։ Իտալացիներն ալ, ինչպէս կը գրէ Աքէնքի թերթը, Այտրնի նահանգը գրաւելու իրենց հին ծրագիրը մտերս գործադրութեան պիտի դնեն։ Արդարեւ, եթէ աչքի առչիւ ունենանք այն իրադարձութիւնները, որոնք յանկանուեցան ասկէ առաջ տարի առաջ՝ Իտալական մեծ նուաւաքաժին մը Իզմիրի ղուրերը խարսխելով և Բարալէլ փողոցը առ այժմ դպրոց անունը կրող և ապագայ իտալական կառավարչատուն ծառայելու կոչուած հսկայ չէնքին չինութեամբը, Աքէնքի թերթին տուած այս վերջին աստիճանի կարեւոր լուրին չհաւատալու պատճառ մը չենք կրնար ունենալ։

Այսօր Անատոլուն ալ խիստ փափուկ դրութեան մը մէջ է։ Հաշտութենէն վերջը Բուսիլիի բոլոր հրոսախումբերը այս ծովեզերքները պիտի թափին ու երկիրը ասկն ու վրայ պիտի բերեն։

Ասեւարիկ կը տեսնուի որ վասնզը միայն Հայաստանի և Արաքիոյ մէջ է։ վասնզը երկրին ամէն կողմն է։ Եւ որպէս զի կարելի ըլլայ որոշ չափով ազատիլ այս վասնզէն, հարկ է ժամ առաջ արդարութիւնն ու լաւ վարչութիւնը իրականացնել։

ՄԻՍԻՈՆԱՐԱԿԱՆ ԷՆԹՐԻՊԻՐԵՐ

ԳՕՆԻԱՅԻ ՄԷՋ

Գոնիայի մէջ հրատարակուող «Իրգան» թերթի մէջ կը կարդանք. «Եգիպտոսի, Արաբիոյ և Սուրիոյ մէջ քրիստոնէութեան ծաւալման համար ամէն միջոց ի գործ դնող օտար միսիոնարներ վերջերս Գոնիայի և շրջականերուն մէջ գործունէութիւն յայտ ալ սկսած են։

Գոնիայի մէջ Տօքթ. Տաճի դեսպարանին միջոցաւ պրակներ հրատարակել սկսած են։ Այս օրինակ գրութիւնները կիներու միջոցաւ տուներու մէջ սկսած են տարածուիլ։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ պարտքի վարչութենէն 300,000 ոսկի փոխ առնելու մասին խարդրկացութիւնները կը չարունակուին։ «Թանին» կ'ըսէ որ եթէ այս գրամը առնուի, ելմտական նախարարութիւնը պիտի սկսի Մարսի ամսակը վճարել պետական պաշտօնեաներուն։

ԱԼՊԱՆՍՑԻ պաշտօնատարները, որոնք Ալպանիոյ ազատագրական կառավարութեան անունով մասնակցեցան Եւրոպայի մէջ տեղի ունեցած գումարումներուն և սմ. չանուց անհամաձայնական որոշումներ տուին, անմիջապէս պիտի վարուին իրենց պաշտօններէն, կ'ըսէ «Թասֆիրը Էֆքեար»։

ԳՈՒՇԱՏԱՑԷՆ հեռաւորը կը գրուի Ապրիլ 29 թիւով.—

Երէկ, կիրակի կէսօրի մօտ Գուշ Ատատի նաւահանգիստը խարսխեց անդրատլանտեան «Թեմիստոկլէսը», որ իբրեւ փոխադրանաւ կը ծառայէ Հելլէնական կառավարութեան, փոխադրելով Սկանդիկէն դէպի հոս 1500ի չափ փախստականներ, «Թեմիստոկլէսը»ին կ'ընկերանար Հելլէնական «Վելոս» թորփիլանաւը որ նաւահանգիստին մտեցած առեն սպիտակ դրօշ պարզեց իր կայմին վրայ։ Նախապէս «Ռիմա» շոգենաւով հասած փախստականներէն 1000 հոգիի չափ երէկ ամերիկեան «Վիրճինիա» շոգենաւով մեկնեցան Սամսուն։ Շաբաթը ուղեւոր մէջ երկրագործական աշխատութիւն տանելու և այսպէս նուազում առալ եկաւ ծխախոտի գործաւորներուն օրականներուն վրայ, որոնք անհամեմատ կերպով բարձրացած է։

*** Մինչ Հելլէնական «Վելոս» թորփիլանաւը հոս խարսխած էր, ծովահաւեաց տան մը պատուհանէն քանի մը մանչեր և աղջիկներ սպիտակ թաշկինակ կը շարժէին։ Ոստիկան Զիյա կոմսելով ասկիա, քաղաքապետներով այդ տունը գնաց և հարցուց թէ ազգ դանուած տունը որո՞ւն կը պատկանի։ Տեղեկանալով թէ վարձակալներուն մէջ կը գտնուէր նաև Սմտասդի ուսուցիչ Պ. Գաղտաս և ճամբան հանդիպելով անոր՝ ձերբակալեց զայն և հինգ քաղաքապետներու ընկերակցութեամբ կառավարչատուն առաքեցին։

ԱՇԵՆԱԳԻ Գայմգամ անուանուեցաւ Զիա պէյ։ Նորընտիր Գայմգամը լուսամիտ և զարգացեալ անձնաւորութիւն մըն է, որուն պաշտօնավարութիւնը լիայոյս ենք որ արդիւնաւոր պիտի ըլլայ Այնթապի պէս բազմանդ քաղաքի մը համար։

Ա.Զ.Դ.— Բնիկ Սիֆոն Դարանիսարցի Ստեփան էֆ. Մէյմարեան, որ Սիրքէճի, Բաքի Ամնի մէջ վաճառականութեամբ և յանձնակատարութեամբ կ'զբաղէր, մնֆաքայի փոխարէն իր կնոջ տիկին Աբուսակի կը պարտէր համագումար 400 (չորս հարիւր) ոսկի, որմէ տա այժմ 223 (երկու հարիւր քսան երեք) ոսկի և 40 (քառասուն) զրշ., և 814 (ութը հարիւր տասնը չորս) զրշ. դատական ծախքը Շերիի գործադիր պաշտօնային կողմէ պիտի գանձուէր։ Բայց այս անգամ ալ փախուստ տուած ըլլալով, իր մասին հետապնդման թուղթ հանուեցաւ։ Իր պահուած տեղը գիւղացի և քարէ բսթալով ինձի իմաց տուող անձին այժմէն շնորհակալութիւն կը յայտնեմ և գինքը գոհ ալ պիտի ձգեմ։

Բ. ՕՀԱՆԵԱՆ

Դաբգիւզ, Իճատիէ փողոց, թիւ 8

ՅՈՐԵԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԱՄԱՆԱՑ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՊԻՏԻ ՓՈԽՈՒԻ

Բարիզ, 19 Մայիս.— «Ըրքի Բարիզիէն» կը ծանուցանէ. «Կը կարծս ի թէ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան հաշտութեան առաջարկի պայմանագրին մէջ։ Դիւանագիտական չրջանակները արդէն իսկ կը խորհրդակցին թէ ինչ եղանակով պիտի ըլլան փոփոխութիւնները։

ԱՅԱ—ԲԱԼԷ ԵՒ ՍԵՐԲ ՄԱՄԱՒԼԷ

Վերլրան, 18 Մայիս.— Սերպ մամուլը գոգուութիւն կ'անուանէ Այա Բալէի կղզւոյն և այդ պատրուակով յարձակումներ կ'ընէ Աւստրիոյ դէմ։

ՍԵՐԲԻՈՅ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Պերլին, 18 Մայիս.— Սերպերուլկար յարաբերութիւնները բարւոքուած կը նկատուին։ Երկու կառավարութիւնները տրամադիր են փոխադարձ զիջումներ ընելու։

*** Հռոմ, 18 Մայիս.— Պելկրատէն կը հեռագրուի թէ սերպ մամուլը չափաւորեց իր ռազմաշունչ ընթացքը, ցոյց տալով այսպէս թէ կարելի է բարեկամաբար համաձայնիլ Պուլկարիոյ հետ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հռոմ, 18 Մայիս.— Կարգ մը դրոյցներու նայելով, Իտալիա պիտի հաւանի Ցունաստանի Թեղուլ Եդէլանի կղզիներուն մեծ մասը, ի փոխարէն Ալպանական ծովեզերքի կարգ մը հողամասերուն, որոնց Ցունաստանի կցման կը հակառակին Աւստրիա և Իտալիա։

ԵՐԷԿ ՓԱՇԱ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Հռոմ, 18 Մայիս.— «Թրիպունա» Աւստրիական և Իտալական մտրատաւերուն Տրաբ զրկուիլը կը բացատրէ հետեւեալ կերպով.— Եսաս փաշա, Ալպանիոյ առաջնորդ կառավարութիւնը ճանչնալու և նոյն իսկ անոր օգնելու տրամադրութիւն յայտնելէ ետք, իր ընթացքը փոխեր է և ուզելով ալպանական այժերուն վերին հրամատարութիւնը ստանձնել, երեւելիները ժողովի հրաւիրեր է լիազօր իրաւասութիւն ստանալու համար անոնցմէ։ Ժողովը մերժեր է, ասասիկ զայրոյթ պատճառելով Իսաս փաշայի, որ կ'ուզէ իր իրաւունքները արժեցնել ամէն միջոցներով։

ՀՈՐՖՈՒԻԻ ՋՐԱՆՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բարիզ, 18 Մայիս.— «Թան» Հռոմէն կ'իմանայ թէ բոլորովին սխալ է այն կարծիքը, որուն համաձայն Իտալիա գրաւելի դիտաւորութիւններ ունի Քորֆոյի ջրանցքին խնդրին մէջ։ Ցայտնի ըլլալով որ այս ջրանցքը Ադրիական տիրապետութիւնը կ'ապահովէ, Իտալիա և Աւստրիա չեն կրնար թոյլ տալ որ Ցունաստան անոր բացարձակ տէրը ըլլայ։ Իտալիա կը պահանջէ ուրեմն որ ջրանցքին մէջ ծովերդին մէկ փոքր մասը որուն Ալպանիոյ։ Կը հաւատուի թէ Ալպանիա բացարձակապէս ազատ և անկախ կազմութիւն մը պիտի ունենայ և իւրաքանչիւր դաւառ պիտի կառավարուի տեղական պահանջումներուն գիտցումտուող վարչութիւնով մը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԻ ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Լոնտոն, 18 Մայիս.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» և «Սթանտարտ» կը հաւատան թէ Անգլիա և Գերմանիա կրնան և նոյն իսկ պարտաւոր են բարեկամական համաձայնութիւն մը գոյացնել, թերմանցութեան ամէն պատճառ վերցնելու համար։

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿ ՇՔՈՏՐԱՅԻ ՄԷՋ

Հռոմ, 18 Մայիս.— Վիճնայէն կը հեռագրուի թէ Մալիսորներու գրգռութեան պատճառաւ, գրաւման միջազգային բանակին հրամատար անգլ. ծովակալ Պըրնի պաշարման վիճակ հրատարակեց Շքոտրայի մէջ։

ՍԱՐԲ ՔԱՄԸԼԵՒ ԳԻՆԸ

Բիւքրեշտ, 18 Մայիս.— Ելմտաբոյցի յանձնաժողովը վաւերացուց կառավարութեան ուղած վարկը, Սարբ Քամբլէն (Դարսի նահանգին մէջ) դէպի Բրգական սահմանագուսն երկաթուղի շինելու համար։

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԳԱՀՈՒՆ ԹԷԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ

Պուքրէշ, 18 Մայիս.— Կ'ըսուի թէ բարմաթիւ աւտրիացի գործակալները բրօքանա կ'ընեն ի նպաստ Իսմայիլ Բէմալ պէյի, մինչ Պոլաթինոյ իր ազդեցութիւնը կը կորսնցնէ ամէն օր, իր ընտրութիւնը հակառակ նկատելով Ալպանական չատերուն։ Իշխան Ալպէս Կիքա Թիրանա գնաց Իսաս փաշան իրեն կողմ չտեղու համար։ Իրեն հետ գէնքեր ալ ունի։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ՆԻ ՅԱՐՈՒՆ

Հռոմ, 18.— Լոնտոնի թերթերը Վաշինկթընէ լուրեր կը ստանան, որոնց համաձայն Միացեալ-Նահանգաց և Ճապոնի միջեւ Գալիֆորնիոյ մէջ օտարականներու մասնաւոր սեփականութեան իրաւունքը չի ճանչցուելուն առթիւ ծագած վէճը ծանրացած է։

Պէտք է նկատել որ Ամերիկեան կառավարութիւնը մասնական կերպով պիտի պատասխանէ Թոքիոյի կառավարութեան որոշ պահանջումներուն։

Հռոմի Ամերիկեան դեսպանը այս մասին էնթերվիուի մը մէջ յայտարարած է թէ խնդիրը կարելի պիտի ըլլայ կարգադրել դիւանագիտական ճամբով, և թէ պատերազմի երկիւղ չկայ։

Ճապոնի դեսպանը նմանապէս յոյս յայտնած է որ Միացեալ Նահանգները հաշտարար պատասխան մը պիտի տան, այսպէսով պատերազմի մը վտանգէն խոյս տալով։ Ցայտարարած է նաև թէ, հակառակ պարագային Ճապոն օրաշան է կարողի կերպով պաշտպանել իր շահերը Դալիֆորնիոյ մէջ, շահեր՝ որոնք խիստ կարեւոր են Ճապոնի ժողովրդին համար։

ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ՄԻՋ

Պէնղազի, 18.— Զօրաւոր Մամպրէթի Տէրնայէն ամսոյս 16 թուականով կը հեռագրէ թէ Իշնամիին բանակները տանող ճամբաները գնելու համար ամրութեանց գիծերէն դուրս ելած էր։ Բուն կռիւ մը տեղի ունեցաւ, որուն հետեւանքով կարողացաւ գրաւել Սիսիկորպայի և Ռազէլէնի բարձունքներուն վրայ գտնուած Իշնամիին քարտադիր դիրքերը։ Զօրքերուն հանգչած միջոցին, Իշնամին նոր և կատաղի յարձակում մը գործեց։ Այս նոր կռիւն ալ վերջացաւ Իշնամիին փախուստով։

Զօրքերը յետոյ կանոնաւորութեամբ Տէրնա դարձան։ Իշնամիին կորուստը շատ ծանր է։ Իտալացիներուն կրած կորուստներն ալ բաւական զգալի են, սակայն ցարդ կարելի չէ եղած ճշդել զանոնք։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ. ՊՈՆՍՈՒՆ

	ՂՐՇ.
Երէկ առաւօտ բացուելէն	94 33
Այսինէն վար դին	94 32
Այսինէն բարձր դին	94.35
Երէկ իրիկուն գոցուելնս	94.34

ՐԱՅՄԻԼԻՍ ԵՒ ՕՐԵԱՔՈՒԳԻ

	ՖՐ.
Երէկ առաւօտ բացուելնս	195 50
Այսինէն վար դին	195.50
Այսինէն բարձր դին	196 62
Երէկ իրիկուն գոցուելնս	195 50

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ԴԻՄՈՒՄ

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ

Փափանոյշ հայր Ս.ը երէկ ընկերակցութեամբ գործակատար Գամէր Լֆ.ի նոր դիմում մը կատարեց ներքին գործոց նախարարարին մօտ, Երզնկայի պատգամի դէպքին առթիւ ձերբակալուած Հայերու ազատ արձակման մասին։

ԿԵԱՆՔԸ

ՀԱՅԱՐՆԱԿ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մարզուանէն Պատրիարքարան ուղղուած է հետեւեալ պաշտօնական հեռագիրը մայիս 5 թուականով.

Կիւրթի Մուհանիր թաղին մէջ միւլլիմ էօմէր Լֆ.ի կինը, աղջիկը և տղան չարաչար կերպով սպանուեցան. ոճրագործներ տակաւին չեն ձերբակալուած. գաւառաբնի կողմէ տեղի ունեցած մոլեռանդական հեռապնդումներու երեսէն իսլամ ժողովուրդը կը դգեցուի։ Կը խնդրենք գիմել ուր որ առ անկ է, որպէսզի, անկոյսնակալ հեռապնդում կատարուի և միացերը հանդարտին։

*** Երզնկայէն Պատրիարքարան ուղղուած է հետեւեալ պաշտօնական հեռագիրը մայիս 5 թուականով.—

Տասներեք բանտարկեալներու ազատ արձակման մասին մեր դիմումին արդիւնքը տակաւին չտեսնուեցաւ. հիմնուելով ապրիլ 20 թուականով մեր նամակով նշանակուած անոնց անմեղութեան պատճառներուն վերաբերեալ կը խնդրենք անոնց ազատութեան հրամանը ձեռք բերել։

*** Երզնկայէն Ալթուն Հիւսէյինի Հայ և Թուրք դիւղացիներ մայիս 5 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած են Պատրիարքարան.

Հանրածանօթ բանապետներէն Շահ Հիւսէյինի ժառանգորդներուն ու մեր միջեւ գտնուած հողային խնդիրը կուսակալութենէն զրկուած պաշտօնեաներուն, ինչպէս նաև տեղական կառավարութեան կողմէ քննուած, և սակայն այս մասին սպա. 18 թուականով կուսակալութեան մէնիթի թաղի որոշումը տեղւոյն վրայ տակաւին վերջ չդրուած, վարուանքի արգիլուելնցնք, ու մեր հողերը բանապետներուն կը յանձնուին, կը խնդրենք յանձն արգաւթեան որ մինչև յիշեալ որոշումին աւարտիլը մեր վայարունքին միջամտութիւն չըլլայ և հակառակ պարագային ուժասուն տամ մէջ գտնուած վեց հարիւր անձերու ապրուստի միջոց ցոյց տրուի։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԿԷՆ ԾՆԴԿԱՆ ՄԱՐԴԱՐՔԻՆ ԱՄԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԷ ՄԱՆԱՒՈՐ ՊԱՏԱՍ. ԲԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԵՍԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒԵՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՎԵՑՄԱՏԱՍ ՊԱՅՄԱՆԱՒՄԻՆ ԵՐԵՔ ԱՄԻՍԸ ԼՐԱՑԱԾ Է, և ՍԱԿԱՅՆ ՄԱՍԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐԻ ԱՆՑԱԾ Է։ 18 ԹՈՒԱԿԱՆՈՎ ԿԱՅԱՑԱԾ ՈՒՐԻՇ ՄԱՍԻՆ ՄԷՋ ԱՆՑԱԾ ՄԻՆՉԻԼ ԹԱՂԻ ԲՈՐՔԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՏԵՂՈՒՅՆ ՎՐԱՅ ՏԱԿԱՒԻՆ ՎԵՐՋ ՉԴՐՈՒԱԾ, ՎԱՐՈՒԱՆՔԷ ԱՐԳԻԼԵՑՆՔ, ՈՒ ՄԵՐ ՀՈՂԵՐԸ ԲԱՆԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻՆ, ԿԸ ԽՆԴՐԵՆՔ ՅԱՆՁՆ ԱՐԱՊՐԱԹԵԱՆ ՈՐ ՄԻՆՉԵՎ ՅԻՇԵԱԼ ՈՐՈՇՈՒՄԻՆ ԱՒԱՐՏԻԼԸ ՄԵՐ ՎԱՅԱՐՈՒՆՔԻՆ ՄԻՋԱՄՈՒԹԻՒՆ ՉԸԼԼԱ և ՀԱԿԱԿԱՌ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ՈՒԺՍՈՒՆ ՈՒԺՍՈ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԻՆՉԱՊԵՍՅԻՆ ՔՕՆԹՐՕԼ

«Ծէյլի Թէլէկրաֆ» Բարիզէն կը սուանոյ հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ ա՛յն խնդրոյն վրայ թէ Թուրքիոյ ելմտական կացութիւնը միջազգային ելմտական յանձնաժողովի մը առարկայ պիտի ըլլայ։ Սմէն բանէ առաջ երեքուն պարտքին համար միանգամ ընդ միշտ կարգադրութիւն մը պիտի ըլլայ։ Իտալիոյ հետ պատերազմին սկիզբէն ի վեր զանազան տեսակ երեքուն պարտքին գումարն էր 500 միլիոն ֆր., հին երեքուն պարտքին 475 միլիոն ֆր.ի գումարն ալ ասոր վրայ բարձրելով կ'ըլլայ 975 միլիոն ֆր.։ Ցեռոյ Թուրքիոյ սովորական ելմտացոյցին հաշուեկիրը պիտի պատրաստուի։ Զարմանալի է որ ամէնէն նշանաւոր մասնագէտները մնդամ չեն գիտեր ճշդիւ թէ վերջին երկու տարիներուն օսմ. ելմտացոյցին բացը ո՛րքան եղած է։ Մարտէն սկսող ներկայ տարուան համար բաց նշանակուած է 175էն 200 միլիոն ֆր.։

Թուրքիա անգին ծախքերու առջև պիտի գտնուի յառաջիկային, որոնք պիտի նշանակուին ելմտացոյցին արտասովոր մասին մէջ, ինչպէս Բանակին և Նաւատորմին վերակազմութիւնը, Կ. Պոլսոյ մէջ նոր հասատուելիք տիւորական հասատութիւնները, ճամբաներու, երկաթուղիներու, նաւահանգիստներու, ոռոգումի աշխատութեանց շինութիւնը. հապա վարչական բարեկարգութեանց և բոլոր ճիւղերուն մաքրագործումի պէտքին բերմամբ ծախքե՞րը ո՛ւր դնենք։ Վերի վերոյ հաշիւ մը ընելով, գոնէ առ այժմ, մէկ անգամի համար հազար միլիոն (մէկ միլիառ) ֆր. անհրաժեշտ է։ Ահա թէ եւրոպա ի՞նչ ահռելի գումարներ պիտի պարտաւորուի փոխ տալ Թուրքիոյ, և հետեւաբար այժմէն ո՛չ թէ ելմտական քօնթրոլը անխուսափելի պիտի ըլլայ միայն, այլ ելմտացոյցին պատրաստութիւնը անգամ պիտի ձգուի միջազգային ելմտական յանձնաժողովի մը։ Հետեւաբար ասիկա կը նշանակէ թէ եւրոպական քօնթրոլը իր աղդեցութիւնը պիտի ունենայ նաեւ զինուորական ելմտացոյցին վրայ։

Անհաւանական է որ Թուրքիա համակերպի այս կարգադրութիւններուն, նոյնիսկ եթէ Տէրութիւնները երաշխաւորեն Թուրքիոյ հողային ամբողջութիւնը, ինչ որ սակայն տարակուսելի է։ Կ'ըսուի թէ Թուրքիա իր զինուորական ծախքերը մեծապէս պիտի սահմանափակէ։ Խաղաղութեան տարեն իր բանակին թիւը պիտի ըլլայ 100,000 հոգի, 125 միլիոն ֆր. ծախքով, ծովային ելմտացոյցը 37—38 միլիոն ֆր.։ Կ'ըսուի թէ Բարիզի օսմ. պատուիրակները պիտի ընդունին ելմտական քօնթրոլը Եւրոպայի կողմէ, պայմանաւ որ անիկա դադրի Թուրքիոյ անտեսական և վարչական ամբողջացումէն և վերահաստատութենէն ետքը։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՐԵՆՈՐԴԳՈՒՄ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԻ ՅԱՒԵԼՄԱՆ ՓՈԽԱՐԵՆ

Երէկ իրիկուան թղթաթերով հասած «Մարէէնի մէջ կը կարդանք.—«Թուրքերը իրենց ելմտական կացութեան հետեւանքով մտադիր են տէրութիւններէն խնդրել որ մաքսատուրքը հարիւրին 11էն 15ի բարձրացուի։ Դրէթէ ստոյգ է որ տէրութիւնք պիտի ընդունին այս յանձնումը, բայց հաւանական է որ այս առիթէն օգուտ քաղուի քանի մը բարենորոգումներ պահանջելու համար։ Պիտի պահանջուի նաև որ վաճառականները իրապէս պաշտպանուին։ Արդի օրէնքը, որ մթին է, յաճախ կը մեկնաբանուի օտարներուն անոգաստ կերպով։ Սա յետոյ, Թուրքերը ճարտարարուեստ չունենալով, օտար վաճառականներ պաշտպանելու հարկին մէջ չեն՝ և վաճառականներու կեղծերը իր աղգային ճարտարարուեստ մը կը նկատուին։ Ֆրանսա մասնաւորապէս շահակից է այս մասին բարենորոգում մը ձեռք բերելու համար, որովհետև կեղծուած հարիւր վաճառականներուն 75ը ֆրանսական են, եթէ ոչ աւելին։ Կը հաստատուի թէ Անգլիա և Իտալիա ոյժ պիտի տան Ֆրանս. պահանջմանցներուն։

ՀԱՎԱՏ ՊԷՏ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՓԱՇԱ ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՏ ԿԸ ԲԱՆԱԿՑԻՆ ԱՌԿԱԽ ԽՆԴՐՈՅ ՀԱՄԱՐ

Կ'իմանանք թէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ հետ ալ բանակցութիւններ պիտի կատարուին այդ երկու տէրութիւններուն և Թուրքիոյ միջեւ առկախ մնացած խնդիրները կարգադրելու նպատակաւ, ինչպէս եղաւ Անգլիոյ հետ։ Ելմտական նախարդ նախարար Ճաֆիա պէյ, որ այժմ Բարիզ կը գտնուի, հրանոյց ստացաւ անպաշտօն կերպով տեսակցիլ Սրտաքին գործոց նախարար Մ. Բիշոնի հետ և Թարքերդ-Տիտրակիրի երկաթուղիի շինութեան, ինչպէս նաև ուրիշ խնդրոց մասին համաձայնութեան մը գալ։ Ճաֆիա պէյ, արդէն իսկ սկսած է իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարել, որպէս զի փութով կարելի ըլլայ երկու կառավարութիւններու յարաբերութիւնները ամրապնդել։

*** Բեթերսպուրգի օսմ. դեսպան Թուրխան փաշա եւս Բ. Դուսնէն հրահանգ ստացած է Ռուս կառավարութեան հետ բանակցիլ առկախ խնդրոց կարգադրութեան համար։

ՕՏԵՐ ՔՕՆԹՐՕԼԻ ԴԷՄ

Կ. Պոլսէն հետեւեալը կը հեռագրեն Վենետիկի թերթերուն.— Անգլիա և Ֆրանսա, ինչպէս յայտնի է, կ'աշխատին քօնթրոլի համար տարբեր պաշտօնատարներ հաստատել Թուրքիոյ տարեկան ստացուածքներուն մէջ։ Այս աշխատութեան դէմ ամենատարբեր ընդդիմութիւն կը յարուցուի Վիլայէթներուն իսկամ մեծամասնութեան կողմէ, որոնք կը յայտարարեն թէ քօնթրոլի օտար պաշտօնատարները, որոնք զանազան երկիրներէ պիտի առնուին, Ասիոյ մէջ բնաւ երաշխաւորութիւն մը չեն կրնար ըլլալ իրական վարչութեան մը համար։ Հետեւաբար անոնք պէտք է գտնուին մի միայն Կ. Պոլսոյ կեդրոնական կառավարութեան մէջ։

ՀԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԹՈՂԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ

«Ակրսմ» քաղաքական շրջանակներէ տեղեկանալով կ'ըսէ թէ երկու կողմի հաշտութեան պատուիրակները վաղ նիստ պիտի գումարեն։ Սակայն այս գումարումը հաշտութեան տեսակէտէն բնաւ կարեւորութիւն պիտի չունենայ, միայն պարզ կարծիքի փոխանակութիւն մը տեղի պիտի ունենայ իրարու մէջ։ Ասոր պատճառը այն է որ Հելլէն պատուիրակները կարդ մը խնդիրներու շուրջ հրահանգներ կ'սպասեն իրենց կառավարութենէն և Սերպիոյ և Բուլգարիոյ միջեւ ստորագրուելիք դաշնագրերուն կողմէ կը հաստատուի թէ հաշտութեան դաշնագիրը տասնըհինգ օրէն կարելի պիտի ըլլայ ստորագրել։

*** «Թէրճէման» կ'ըսէ թէ Բ. Դուսը ո և է տեղեկութիւն չէ ստացած հաշտութեան ժողովի գումարման մասին։

ՀԱՐՏՍԸՄԲՍ ՍՏԵԱՆՆԵՐԸ

Հաշտարար առեանները մտ օրէն պիտի կազմուին, առ այժմ միայն Պոլսոյ մէջ։ Հաշտարար առեանները պիտի բաղկանան մէկ դատաւորէ և երկու քարտուղարներէ։ Դատաւորները պիտի ստանան երեսուն հազար, իսկ քարտուղարները հազար և վեց հարիւր դրուշ ամսական։ Պոլսոյ մէջ և շրջականները տասնը վեց հաշտարար առեաններ պիտի կազմուին, որոնցմէ չորսը Պոլսոյ, չորսը Իզմիրի մէջ պիտի ըլլան։ Իսկ Սարբեար, Պէյքոզ, Սկիւտար, Գալաթէյ, Փարթա, Կղզիները, Մաքրիքէյ և Էյուպ մէյմէկ ատեան պիտի ունենան։ Այս առթիւ դատական նախարարութիւնը յաւելուածական մաս մը պիտի աւելցնէ իր պիւտճէին մէջ, նոյնպէս և հաշտարար առեաններու գործելակերպի մասին մանուաոր օրէնք մը պիտի պատրաստուի։

ԿԵԱՆԻՔ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՄԷՋ

Ապրիլ 30 թուով հետեւեալը կը գրեն մեզ Պախչա-Պուլանըգէն.—

Նորաշէն եկեղեցիներու ընդհանման ծանօթ խնդիրներուն վրայ՝ այս անգամ ալ Պաղչայի դաւառը եկեղեցւոյն շրջապատին շինութիւնը կ'արգիլուի, վարժարանին ծեփին և պատի քարերուն և աղտեղութեանց մաքրագործման համար քանի արգելք կը դնէ դարձեալ տեղական իշխանութիւնը։ Գայմագամ Ահմէտ Նազիֆ պէյին քմահաճոյքը, մոլեռանդական զգացումը, և չովինիզմը, չուզեր որ Հայոց դպրոցը անգամ աղտեղութենէ ազատի։

Ամէն բան քաղաքականութեան կը վերագրուի այնպիսի տեղ մը, ուր Հայութիւնը հաց կը մուրայ, որը և այրիները իրենց մերկութեան ծածկոյթը անգամ չեն կրնար ճարել...։ Բարձրագոյն հոգեւոր իշխանութեանց մեր մասին արդարացի դիմումները ու բողոքները ազով պպեղով մեզի կը հրամցուին, «Սիզին բարիկինիպ վէ մուրախասընը պէնի չէքվա էթմիյէր» կ'ըսէ գայմագամը։

Մեր թղթակիցը կ'աւելցնէ, հաճեցէք այս տողերը նախարարութեանց և ապ-պ-ուին իշխանութեանց ուշադրութեան յանձնել։

Ց. ՍԱՐԳԻՍ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԻՆ ՎԱՆԻ ՄԷՋ

Վանի կուսակալէն Ներքին գործոց նախարարութեան եկած պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ, «Տ. Սարգիս քահանայ, Քէչելի հաւատափոխ Հասան յաղուչ, Խորտլրցի Յովհաննէսի որդի Արամ, Մարքոյի որդի Յակոբ, Խորտլրցի Թոմասի որդի Հայկ և Հարունի որդի Մանուկ անուն անձերը, որոնք անցած ձմեռ Կարկառ մէջ նպատակ ազայի և հինգ ընկերներուն սպանութեան գործին մէջ ամբաստանուած են և որոնց մասին ձերբակալման հրամանագիր հանուած էր, Ապրիլ 25ի գիշերը վինեալ վիճակի մէջ հետապնդուեցան զինուորներու կողմէ և Կաւուլի մէջ առանց դէպքի ձերբակալուելով նահանգին կեդրոնը ղրկուեցան»։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

«Թուռ լէ Բէօբլը ա'Ցրիան»ի մէջ Վիքթոր Պէրար վերի խորագրին տակ հետեւեալը կը գրէ.— Քանի տարիներէ ի վեր կը թուէր թէ Գերմանիա Ասիական Թուրքիոյ մէջ կը տեսնէր միայն Թուրքերը, անոնցմէ միայն կ'սպասէր իր «Պաղատան»ին մենաշնորհը, միայն անոնց բարեկամութեան վրայ էր որ կը յուսար հիմնել Բաղդատի անտեսական այդ չահագործումը, որուն Անատոլուի երկաթուղիները գլխաւոր գործերն էին։

Որչափ առեն որ գերմանական չոչեկառքերը կը սուրային Էնկիւրիի և Գոնիայի գաւառամասերուն վրայէն, գերմանական այս քաղաքականութիւնը տեւած է։ Բայց այն օրը, երբ անցան Տաւրոսի լեռներէն անդին, և մանաւանդ այն օրը, երբ Մերսին եղաւ Պաղատան նաւահանգիստ Միջերկրականի վրայ, գերմանական դիւանագիտութիւնը, եւս առաւել գերման անտեսագիտութիւնը հասկցաւ որ Թուրքերէն զատ ուրիշ ազատակիցներ ալ անհրաժեշտ են, իրենց ձեռնարկութեան յաջողութեան և բարգաւաճման համար։ Այդ ժամանակէն Գերլին ստիպուեցաւ զբաղիլ Հայկական հարցով։

Տարտանի և Սամսայի հայկական գաւառներուն մէջէն է որ կ'անցնի այսօր Կիլիկիոյ գերմանական գիծը։ Մարաշի և Զէյթունի հայ գաւառներէն է որ, վաղը, պիտի դան իր շինած գիծին ամենէն շատ ապրանքները և իր լաւագոյն յաճախորդները։ Միւս օր, Մխիս—Հալէպի գիծը չպիտի կրնայ դէպի Մերսին և Իսկենտէրուն դարձնել Հայկական նահանգներու առեւտուրը, եթէ Հայ փախադրողները և գնաճուականները աւելի նպաստաւոր և ապահով չգտնեն այդ ճամբան... Մէկ քանի օր եւս, և Հալէպ—Մուսուլ դիծը չպիտի կրնայ ապրիլ, բայց միայն եզեռոյ և Տիգրանակերտի Հայերով։

Տարակոյս չունիմ որ քիչ տանէն Գերմանացիները պիտի ըլլան, որոնք Եւրոպայի մէջ պիտի զբաղին ամենէն աւելի Հայաստանի վիճակով։ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ Հայաստանը պիտի ըլլայ ուրիշ Մարոք մը, եթէ Բեթերսպուրգի կառավարութիւնը պահանջէ Վեց Նահանգներուն վրայ «Իր դրացիական իրաւունք»ը։ Հայաստանի՝ ինչպէս Մարոքի մէջ՝ Գերլին պիտի պահանջէ թէ «բաց դուռը» և թէ մասնակցութիւն անրայնի շինութեանց բոլոր ձեռնարկութիւններուն մէջ և իրաւունք պաշտպանելու իր ուզածը։

Այսօրուընէ սկսեալ, Եւրոպայի խաղաղութեան տեսականութիւնն, ինչպէս նաեւ օսմ. կայսրութեան ամբողջութեան համար, միակ և անհրաժեշտ պայմանն է բարենորոգուած Հայաստան մը, միջազգային քօնթրոլի տակ։

Այն օրը երբ Հայերը ուզեն իրենց յոյսը դնել միմիայն մէկ տէրութեան մը վրայ,— Ռուսիոյ,— այն օրը երբ Թուրքերը անգլիացիներուն աջակցութեամբ միայն բարենորոգում ներմուծել ուզեն, առաջին միջադէպը որ պիտի պատահի, գերմանական միջամտութիւն պիտի յառաջ բերէ։

Թող ժէօն-Թիւրքերը զգուշանան։ Տեսան թէ ինչպէս, անցեալ շաբթու «դրացիներու միջեւ կարելի եղաւ համաձայնութիւն գոյացնել և միւնոյն ժամանակ գօրք ցամաք հանել Տուրացցո և Վալօնա, կարգադրելու համար «դրացիական իրաւունքի համաձայն խնդիր մը, որու մասին ամենէն աւելի անդգանանդութիւն կը յայտարարէին։ Թրքական Հայաստան երկու նաւահանգիստ ունի, որոնք Տուրացցոյէն և Վալօնայէն աւելի յարմարութիւն ունին երկու հոգի տիրել այսպիսի համագործակցութեան մը։ Այս երկու նաւահանգիստներուն մէջ կը գտնուի ամբողջ Անատոլուի հողամասին թանձրութիւնը։

Ռուսիա մէկ մասին մէջ միայն չան ունի, Գերմանիա մրուսին մէջ ոտք դրած է։ Մին կը կոչուի Տրապիզոն, միւսը Մէրսին կամ Իսկենտէրուն։

Եթէ ալպանական ինքնօրէնութիւնը չուրը իյնայ,— և հարիւրին ութսուն հաւանականութիւն ունի չյաջողելու,— Աւստրո—Իտալական նաւերը պիտի տեսնեն Տուրացցոյի և Վալօնայի առջեւ։ Եթէ հայկական բարենորոգութիւնները անմիջապէս չգործադրուին միջազգային քօնթրոլի տակ, Տրապիզոնի և Մերսինի առջեւ է որ պիտի տեսնենք գերման և ռուս ազատարարները... եւ թերեւս ալ այս չորս գործոցութիւնները միեւնոյն ժամանակ պիտի պատահին «ընդհանուր խաղաղութեան ի նպաստ»։ Այսօր, կը թուի թէ Վալօնայի և Տուրացցոյի առջև Աւստրոիտալական նաւային ազատում մը անպայման ժամանակով յետաձգուած է, կրնանք հերքուած նկատել նաև գերմանական առաքում մը Մերսինի առջեւ։»

ԹՕՓՀԱՆԷԻ ԴԱՒԱՐԱՆԸ 2Է ԾԱԽՈՒԱԾ

Օսմ. Գործակալութիւնը հետեւեալը կը ծանուցանէ.— Արտօնուած ենք պաշտօնապէս հերքելու մի քանի տարբեր թերթերու հրատարակած այն լուրը, որուն համեմատ իբր թէ Թօփհանէի նաւարանը և գործարանը ծախուած են։

ՄԵՐՍԻՆԻ "ԲԱՐԱՂԱՆ,, ԹԵՐԹԻՆ ԳՐԴՈՒԶ ՅՈԴՈՒԱԾԸ

Մերսին հրատարակուող Թրքերէն «Բարաղան» թերթը հետեւեալ գրգռիչ յօդուածը կը դրէ խօսքը ուղղելով գիւղացիներուն.

«Հայրենակիցնե՛ր, իմացա՞ք։ Թշնամին իր ամբարտաւան մարգկային կորուստներ տալէ և միլիոնները ծախսելէ յետոյ վերջապէս գոհացում տուաւ իր ցանկութեան, տիրանալով Խարբերդի։ Վաղը, հոն ևս, ինչպէս ամէն տեղ, խաչը պիտի տնկուի մեր մկկիթներուն վրայ և զանգակը պիտի հնչուի մեր մինարէներուն մէջ։ Կրկին մեր աղջիկներու պատիւը պիտի պղծուի, կրկին Թուրանի էշերը պատառ պատառ պիտի ըլլան։ Թշնամին իր խմելիք գինին պիտի ներկէ իսկամի արիւնով։ Եւ ո՞վ գիտէ, իր սրած ակռաներով արդեն որքան մեր թուրքի մարմնի ակռաներ։

«Հայրենակիցնե՛ր, չորս ամիսէ ի վեր մենք չկրցանք ապահովել մեզ շրջապատող այդ գայլերէն։ Մեր դատաւոր եռթ ութը մեծութիւնը ունեցող երկրամաս մը արդէն թշնամիին ձեռքերուն մէջ է։

«Թշնամին իր անօթութեան պարադային իսլամին միսը կերաւ և իր ծարաւութեան պարագային թուրքի արիւն խմեց։ Անոնց հրամանատարները աղջիկ խաղցուցին մեր մկկիթներուն մէջ և մեր գերեզմանները կրկէսի վերածեցին։

«Հայրենակի՛ց, զգուշացի՛ր մոռնալէ այս բոլորը։ Աւաւօանները երբ նամազդ կ'ընեն, մտիկ ըրէ. խալ և եղերական ձայն՝ մը պիտի հնչէ ականջներդ հովանոցներու և անտառներու խորէն գալով. ահիկա զանգակներու ձայնն է, որոնք Ռուսիէի մեր մկկիթներուն վրայ հասատատած են։

«Մտիկ ըրէ այն ցուրտ հովը որ մեր ճակատը կը հարուածէ. այդ հովը մեզի կը բերէ Պալքաններու մէջ մարտիրոսացած կէս միլիոն իսլամ որբերու հոծիւնները։

«Դու դեռ չե՞ս զարթիր... մինչեւ ե՞րբ պիտի մնաս այդ թմբութեան մէջ։»

Յօդուածագիրը կը վերջացնէ հրաւիրելով իսլամները որ անգործ չի մնան։

Հակառակ այս և նման գրգռիչ յօդուածներուն, «Բարաղան» չդադրեցուցուեցաւ և ո և է պատասխանատուութեան չկոչուեցաւ անոր արտօնատէրը։

ԵԱՆԵԱՅԻ ՄԷՋ ԿԱԽԱՂԱՆ

Աքէնքի թերթերը կը գրեն թէ Եանեայի Հելլէն քանակէն Օսմ. քանակէն փախող Սորկի և Դարաեաչիի անուն յոյները Եանեայի զինուորական ատեանին կողմէ կախաղանի դատապարտուած են։

ԷԼԷՖԹԵՐԱՅԻ ՄԻՋԱԴԵՊԻՆ ՇՈՒՐՋ

Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարար Մ. Բօրօմիլաս Էլէֆթերայի միջադէպին առթիւ յայտարարած է որ Պուլկարիա յունական զօրքերու կողմէ գրաւուած մէկ քանի կետեր պարպած չլլալով յունական բանակը հրաման ստացած է գրաւելու այդ դիրքերը, ինչ որ կատարուեցաւ։ «Երաքլ» թերթիլանալածը Էլէֆթերայի ծովախորշը մեկնած է։

ԾՈՎԱԿԱԼՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

Առջի օր Պոլիս գտնուող օտար մարտանաւերու ծովակալները Անգլ. մարտանաւին մէջ հաւաքուելով երկարատև խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

ՀԵՐՔՈՒՄ

Օսմ. Գործակալութիւնը կը հերքէ թերթերուն տուած այն լուրը թէ Ատանայի և Այնթէպի կուսակալները պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՍՈՒԼԹԱՆՆ ՄՕՏ

Երէկ վարչապետ Մահմատ Շէվքէթ փաշա սուլթանին ներկայանալով քաղաքական կացութեան մասին տեղեկութիւններ տուաւ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Տիարպէքիրի կուսակալ Ճէլալ պէյ Պաղտատի կուսակալ անուանուեցաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՐՈՒՄՆԵՐ

Մեծ տէրութեանց դեսպանները երէկ առտու Բ. Դրան մէջ Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ Հալիմ փաշայի այցելելով օրուան քաղաքական խնդրոց վրայ տեսակցութիւններ ունեցան։

*** Իտալական, աւստրիական և անգլիական դեսպանները երէկ Վարչապետ Մահմատ Շէվքէթ փաշայի այցելեցին և երկար տեսակցութիւններ ունեցան քաղաքական կարեւոր խնդիրներու վրայ։

*** Վարչապետը երէկ զինուորական թանգարանը այցելելով թանգարանին մէջ նոր հաստատուած թնդանօթներու և եկիպիչներու սրահները պտտելով գնահատեց յիշեալ հաստատութեան կատարած վերջին յառաջդիմութիւնները և անոր թերութեանց մասին կարգ մը յանձնարարութիւններ ըրաւ։

*** Վարչապետը երէկ էյուպ երթալով Պոսֆան Իսկէլէսի մէջ մէջ Սուլթանին կողմէ կառուցուող դպրոցին վրայ քննութիւն կատարեց։

*** Առանցէն Մայիս 5 թիւով կը հեռագրուի Ներքին գործոց նախարարութեան թէ նոյն օրը երկաշարժի գօրաւոր ցնցում մը պատահած է։

*** Պուլկար կառավարութիւնը թէև արգելք յարուցած էր Ալպանիա զբաղուող Թուրք զինուորներու փոխադրութեան, սակայն «Ազգ»ի կիմանայ թէ դիւանագիտականմամբ հարթուած է այս դժուարութիւնը։

ՋԻՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ռիւթերի գործակալութեան մէկ յայտարարութիւնը կ'ըսէ.— Ս. Եր. Կրկ. երկու շաբթի երեկոյ հաշտութեան մի քանի պատուիրակներու հետ տեսակցութիւններ պիտի ունենայ։ Կ'երեւի թէ Ցունաստան և Սերպիա տրամադիր են ստորագրելու հաշտութեան նախաշաւիղ պայմանները, եթէ դաշնագրին մէջէն վերցուի այն հատուածը, ուր կ'ըսուի թէ դաշնակիցները կ'ընդունին տէրութեանց յանձնել Ալպանիոյ սահմանագծերու և Եգէական ղզիներու հարցերը։ Պալքանեան բոլոր դաշնակիցները բուռն կերպով կը բողոքեն արտաքսումի մի քանի թերթերուն դէմ, որոնք կը փորձեն մոռնոգութիւն տալով՝ հրատարակելով չափազանցեալ և անճիշդ տեղեկութիւններ դաշնակիցներու յարաբերութեանց մասին։

Պատուիրակները կը յայտարարեն թէ դաշնակիցներուն միջեւ առկախ գտնուած խնդիրները փոփոխ, նոյն իսկ դժուարին ըլլալով հանդերձ՝ պատերազմի մը չպիտի յանգին, որպէսզի հետեւանք որոշած են բարձրակամական լուծում մը տալ այդ խնդիրներուն։ Իրարու հետ պատերազմ մը, ոճիր մը եւ յիմարութիւն մը պիտի ըլլար, և այնպիսի պատահականութիւն մ'ալ է զոր փոքրաթիւ չոլէշներ միայն կրնան երեւակայել։ Նոյն իսկ այն պարագային երբ կարելի ըլլայ համաձայնիլ իրարու հետ, Պալքանեան պետութիւնները պիտի դիմեն կա Հելի իրաւարարական տեսանին, ինչպէս կ'ընեն Մեծ Պետութիւնները, երբ իրենց միջեւ խնդիր մը բանենան կարգադրելիք։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ ՀԱՍԱԾ

Լոնտոն 19. — Հաշտութեան ժողովի բոլոր պատուիրակները հոս հասած են։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՊԵՐԼԻՆ ՊՊՏԻ ԵՐԹԱՑ

Աթէնք 10.— Թերթերը կը ծանուցանեն թէ եթէ պարագաները ներին Գօսթանթին թագաւոր Պէրլին պիտի երթայ, ներկայ ըլլալու Գերման կայսր աղջկան և Գրմբրլէյնի Ֆրէյէր դքսին ամուսնութեան հանդէսներուն։ Իր բացակայութիւնը պիտի տեւէ 10 օր։

ՍԵՐԲԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴԷՄ

Լոնտոն 19.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'ըսէ թէ Ցունաստան և Սերպիա դաշնագիր կը կնքած են, գրաւուած հողերու բաժանման խնդրոյն մէջ հաւաքաբար դրծելու համար, ընդդէմ Պուլկարիոյ։

ՆԵՐՈՒՄ

Գեոլին, 1։ Մայիս.— Վիրէմ կայսր հրատարած է պատ արձակել լրտեսութեամբ ամբաստանուած երկու անգլիացիներ, Ֆրէնչ և Գրանտն, ինչպէս նաև անգլիացի փաստաբան Սթիվարը։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Մարզուանի մեր նոր գործակալը և թղթակիցն է Անդրանիկ էֆ. Փլտրեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և բաժանորդագրութեան համար։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Թերթիս շրջուն պաշտօնեայ Պետրոս էֆ. Վանեան Թօգաթ, Սրվազ, Մալաթիա, Խարբերդ, Սգաթակիր ուղեւորուած է, «Մանզումէ»ի բաժանորդական հաշիւները կարգադրելու համար։ Կը խնդրենք ամէն տեսակ դիւրութիւն տալ իրեն։

ՆԷՎՍԱԼԸ ԷՐՄԷՆԵԱՆ 1913

Այս տարուան հայատառ և թրքատառ օրացոյցն շատ քիչ թիւեր մնացած է փոփոխողներուն տրամադրելի։ Հակառակ սուտ գինը Նոյնը կը մնայ Պոլիս և գաւառ Ղրշ., տրամանումն 60 սանթիմ։ Դիմել՝ «Ճ. Նարգիլէ» լրագրոյ պատասխանատու անօրէն Պապ Ալի Սատաբէթ դաբաշսը դաբշսը թիւ 49։

Մեռնիլ, այո՛... Բայց միեւնոյն հարուածէն իր թշնամին ալ պիտի կորսուէր։ Ինչպէս դուրս պիտի կրնար ելլել թզուկը սպանելէ վերջ։ Զոնտանին սալայտատակը վերցուած էր ճիշդ է, բայց յետոյ...

Սանդուխը կը յանդէր անելի մը, ուրկէց դուրս ելլել անկարելի պիտի ըլլար Բարտէլլանին, որովհետեւ չէր գիտէր պատին վրայ գտնուած դուռը բանալու գաղտնիքը։ Միայն թէ գերեզմանը փոխած պիտի ըլլար, ահա այսչափ։ Եւ թզուկը չէր կրնար զսպել իր արհամարհանքը այդ այնքան ուժեղ, այնքան քաջ հակառակորդին հանդէպ... Բայց այնքան սակար էր մտքով, որ չէր հասկնար թէ այժմ թզուկը սպանելով, ինքզինքը դատապարտած կ'ըլլար։

Մեռնի՛լ անմիջապէս. իր ուզածն ալ սա էր, լա՛ւ. Ինք կը կորսնցնէր Եուանան, Բայց դռնէ միւսն ալ զայն ձեռք պիտի չանցնէր։

Այո՛, իրապէս ատիկա լաւ լուծումն էր։ Բայց...

Բայց յանկարծ գայրացկոտ հակառակորդը թուլացուց իր ճնշումը։ Յանկարծ անոր նայուածքին հեղնանքը տեղի տուաւ այնպիսի քաղցրութեան մը, վայրկեան մը առաջ իր այնքան սպառնական և սարսռափելի երեւոյթը այնպիսի անուշութիւն մը և հեզասթութիւն մը արտայայտեց որ էլ Շիքօ, որ կայն չնչտակի կը դիտէր, զգաց թէ չիմի յուզումը կրկին կը պատէր զինքը և ակամայ տարուած, կարծես գոչէլ կ'ուզէր «Զգուշացէ՛ք»ս։ Եւ Շիքօ քաղցրութեամբ, առանց դուրս պրծիլ ջանալու ըսաւ.

— Եթէ զիս սպաննէք, ինչպէս հոսկէ դուրս պիտի ելլէք։

— Ատաւուած վկայ, չատ հիշդ ըսիր։ Եւ ես որ չէի մտածեր այդ մասին։ Բայց հանգստացիր, սպասելով բան մը պիտի չկորսնցնես, խոստացաւ Բարտէլլան։

Այս ըսելով Բարտէլլան բոլորովին բաց թողուց Շիքօն։ Եւ ահա կրկին խելագարեցնող ժպիտը կը սկսէր երեւալ.... Օ՜, հազիւ նշմարելի, բայց էլ Շիքօ չէ գուշակէր զայն։ Այն ժամանակ վիշտ զգայ ան։ Եւ որովհետեւ կ'ուզէր գրգռել բարկութիւնը այդ անատանելի մարդուն, կոչտաբար յարեց՝

— Եկէք ուրեմն։ Եւ երբ ձեզի ուզած եմ, ես, այն ժամանակ կրնաք զիս սպաննել տալ։ Կ'երդնում որ պիտի չչխատիմ ձեր կողմէ ինծի սպառնացուած հարուածէն։

Եւ աւելի ցած ձայնով, ինքնիրեն։

— Ազատի՞ պիտի։

— Ուրեմն մահուա՞ն կը քաշեմ։

Շիքօ զայն դիտեց կողմնակի կերպով։ Ան չատ ցած կը խօսէր սակայն։ Սակայն մեռնողն առն գիւային թղուկին ձայնը լսեր էր Բարտէլլան։ Եթէ Շիքօ կ'ուզէր տեսնել, այդ իր գիտնալիք քանի էր։ Ի՞նչ իրաւունքով կը խոսուէր Բարտէլլան։ Վերջապէս քանի որ Շիքօ յիմարաբար փախցուցեր էր առիթը, պէտք էր մինչեւ ծայրը երթար։

— Եկէ՛ք, տէ՛ր ըսաւ Շիքօ պաղութեամբ, քիչ վերջը արգէն ուշ պիտի ըլլայ։

— Վայրկեան մը, սատանան տանի՛, ես հեռաքրքիր եմ, կ'ուզեմ գիտնալ թէ ինչու համար զիս մահուան առաջնորդեցիր։

Այս անգամ հմայաւոր ժպիտը կատարեալապէս կը խաղար իր երեսին վրայ, Ցակէց զատ իր ձայնը ունէր այն ձաղկող թրթռացումները, զոր էլ Շիքօ կը սկսէր ըմբռնել։

Բարտէլլանի աչքերուն վրայ չնչտակի ուղղուած

ԼԱ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՌԼԷՆ

ՅԱՄԱՌԱՑԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ԱՐԿԱՆԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1853 Սեպտեմբեր 26ին
Գերմանական կառավարութեան
Հսկողութեան ներքեւ

1911 տարւոյ վերջ կեանքի
Ապահովագրութիւն ֆր. 2,620,486,385
Ընդհ. գոյք » 1,092,900,386
1911ի շահի և բրիմի
Ընդհ. հասոյթ » 223,560,489

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՆԱԳԻՐՔ, Ղալաթիա, Վօյվոտա փողոց
ՏՆՕՐԷՆ Պ. Ժ. ՔՕՀԷՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՈՒԺ ՈՒ ԿՈՐՈՎ

Երիտասարդական ուժ ու կորովը և մարմնոյն առողջապահութիւնը ապահովելու համար անհրաժեշտ է ջիղերը զօրացնել, արիւնը մաքրել և ուժովցնել։ Բժշկական մասնախուզմամբ մը, որ տարիներէ ի վեր ասանկ դեղ մը գտնելու կը հետամտէր, երկար փորձերէ ետք վերջապէս յաջողեցաւ գտնել «Նէօժէն» անուն դեղը, որ ջիղերը կը զօրացնէ, արիւնը կը մաքրէ, և երիտասարդական ուժ ու կորով կը պարգեւէ ամենէն տկարակազմներուն, ուժաթափներուն, անկարողներուն եւ իրենց առողջութենէն ու կորովէն յուսահատածներուն։ Անոնք որ կը փափաքին յարատեւ առողջութիւն մը վայելել, և մանաւանդ անոնք որ կը տառապին ամէն կարգի ջղային հիւանդութիւններէ, անարիւնութենէ, ժժգունութենէ և ուժաթափութենէ, պէտք է անմիջապէս առնեն հանրահռչակ «Նէօժէն»ին, որուն կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Պաղչէ Գաբու 6. Մինասեանի դեղարանը։

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿ

Պապը Ալիի պղոտային վրայ, բժիշկներու, Առաջնորդներու, փաստաբաններու, և ուրիշ գործի մարդոց յարմար երկու կամ երեք սենեակով վարձու յարկ մը կայ. դիմել Պապը Ալի, 6. Մ. Ազնաւոր էֆ.ի, Եէնի-Օսմանլը, ապարան-Դրատունը։

ՌԱՖՖԻԻ ԽՆԴՐ ԵՒ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆԸ
Մաքուր թրքահայերէնով։
Փնտռեցէք բոլոր դրաւճառներուն, ծիրաւճառներուն և լրագրաւճառներուն քովը՝ Կոստանդնուպոլիս 13 դրշ. գաւառ՝ 15։ Ճէլալէտտինը՝ Կոստանդնուպոլիս 3, գաւառ 4։ 4—5

"ՍԱՆԶՈՒՄԷ,,ի ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԸ
Մեր նոր թղթակից-գործակալներն են.
ՕՐՏՈՒ.— Խաչիկ էֆ. Սէֆէրեան։
ԿԻՐԱՍՈՆ.— Գրիգոր էֆ. Գալբեան։
ՏՐԱԳԻԶՈՆ.— Գաբրիել էֆ. Պալարեան
որոնց պէտք է դիմել բոլոր դրամական գործերու և բաժանորդագրուելու համար։ Իսկ իբրեւ հաստատուն Տրապիզոնի համար միայն ու միայն պէտք է դիմել Սարգիս էֆ. Ցագոեանի։

ՇԵՏՀ ԵՄԱՆԵԹԻՆՏԷՆ

Կէրէք օրթատա վէ կէրէք տիվարա իսթինատէն ինչա գըլընճագ օլան երիմի առէտ պէվլիսանէլէրտէն օրթատա ինչա օլընճագ գըսմընըն պէէրի 8200 վէ տիվարա մէրպուութ գըսմընըն պէէրի 9700 ղրշ.տա թալիպի էօհտէսինէ օլու�շ։ չէէրը հալը Բուսինին 4ինճի ճուսմա էրթէսի կիւնիւ պատ էզզէվալ սաաթ 4ամ իհալէի գաթիյէսի մուգարբէր պուլընմըշ օլարընտան, եւ ուրեմ պէշ վէ տանա վիյատէ նօգսանբլյա ինչասընա թալիպ օլանլարին թէէմինաթ ագէլէրինի միւսթահրպէն Շէհր Էմանէթի Լէվագիմ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
30 Նիսան 329 3—3

*** Ունգաֆանը քէօրիւսիւ իւզէրինէ մէվճուտ տէօքմէ վէ խուրտա տէմիրլէրէն թանրլաթօ հիսապլյա ֆիւրսթը միւգայէտէյ վաղ օլունմըշ վէ շէհրի հալը Բուսինին 11ինճի ճուսմա էրթէսի կիւնիւ իհալէի եվվէլիյսի վէ վէ 14ինճի ՝ալի կիւնիւ զէվալի սաաթ 4ամ իհալէի գաթիյէ իթրաբը մուգարբէր պուլընմըշ օլարընտան, թալիպ օլանլարը տիրզիթօ ագէլէրիյէ պէրապէր հէր կիւն Շէհր Էմանէթի Լէվագիմ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իքինճի տէֆա օլմագ իւզրէ իլան օլընըր։
1 Մայիս 329 3—3

*** Իքի եւզ պին առէտ բարքէ թաշը մէվզրի միւնագասայա վաղ օլունմըշ վէ շէհրի հալը բոսֆինին ալթընը բաղար էրթէսի կիւնիւ իհալէի եվվէլիյսի վէ գաթիյէսինին սաթի Մայիսին 9ընը կիւնիւ պատ էզզէվալ սաաթ 3տէ իթրաբը մուգարբէր պուլընմըշ օլմազա, թալիպ օլանլար օլ պապտէքի չարթնամէրի ալմագ վէ իհալէի եվվէլիյէթինէ իշթիրաք իթմէք իյլիւն եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ ագէլէրիյէ պէրապէր Շէհր Էմանէթի Լէվագիմ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
2 Մայիս 329 3—3

ՄԱԼԻԵԷ ՆԵԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Միւթէգաիսին վէ էյթամ վէ երամիլի իլմիյէտէն 324 սէնէսի թէմմուզընա գառար կէչէն սէնէլէրտէ մաթլուպը օլանլարը մէկթիւր սէնէլէրէ ահա օլան ճիւզտանլարընը միւսթահսընպէն Մայիս 329 նիհայէթինէ գառար քաղար կիւնլէրի Մուխասսէսաթը Զաթիյէ իտարէսի Միւլքիյէ վէ Իլմիյէ Շիւպէսի Մէրքէզ Մաաշ Գալէմինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լիւզումը իլան օլունուր։
20 Նիսան 329

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵ ՈՒԹԻՒՆ
ՄՐՏՕՆԵԱԼ

ՀԱՍ. ԶԱՐԻՆ 1881 ՄՐՏ 20ի ՈՒՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԻՐ ՄԱՅՈՆԱՒՈՐ ԱՊԱՅՈՎԱՆԻՆ ՄԷՋ, ԹՒ 37, ՄՕՐՄԷՏԷՆ

Հոգեւորական դրամագլուխը ամբողջովին վճարուած	ֆր. 13,250,000
ՍՐԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	» 231,840,000
Ցայսօր ապահովագրեալներուն վճարուած դրամա-դիւրութիւն և վնասներու համար	» 774,840,000
1911 թուականի ապահովագրին և տոկոս	» 124,050,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը թերա՛ն հաստատուած ազատութիւնով կ'սատանէ
կիրկամ ըստ ապահովագրութեանց
գնանուի ապահովագրութեան դիմումներ
Գնանուի ապահովագրութեան դիմումներ
ՄԱՅՈՆԱՒՈՐ ՀՈՅՄՐՈՒՆԼԻՐԵՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ
Ստանալու համար դիմել ընկերութեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՆԱԳԻՐԻՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէի վրայ՝ Զէքիլը Բէյթիրը խան,
կամ ՍՏԱՄՊՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ագէնտ էֆ. Ճատէրի,
Ցէլսիզ զատէ խան, թիւ 20
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՆԻՉ Յ. Մ. ՔԷԼԶԷՃԵԱՆ Ա. ԱՐԱԳԵԱՆ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՕՍՄ. ԱՌԵՍՏ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ պատիւ ունի ծանուցանել թէ իր ամբողջովին հատուցուած բաժնեթուղթերուն թիւ 1 կտրոնին փոխարէն պիտի վճարէ (Ն.Տ.) 5 Մայիս 1913էն 15.5 դրուշ ոսկէ դրամ։ 2—8

ՕՔԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ ՊԻԼԷԹԻՔ

Պիլեթիկի են կեդրոն և ոգասան դիրքի մը վրայ հաստատուած վերոյիշեալ օթելը, զոր իր բոլոր կազմութիւնովը նեղով իսկապէս պանդուխտներու համար գրաւութիւնը գ'ապահովէ. կը յանձնարարուի բոլոր համբարդներու անյապաղ հոն տեղեկանալ մասին, ուր պիտի գտնէ նաև պօլոգանէն գերազանց գերազանց կերակուր լոքան, ամէն լեզուէ թերթերու հոն մաքրագ մը։ Մաքուր մահճակալ և անգլիական խնամք։ Գինիներն ալ։

ՍՈՒԼԹԱՆԵՐՈՒՆ ԱՐՔԵՐՈՒՆ ՄՆՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԳԱԼԻԼԱԿԱՆ ԱԽՅԻՒ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄՋՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՏՈՒԲ. Ա. ԷՍՍԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ
Նոր դեղութեամբ և գործ ժամանակ մէջ չէ դարմանէ զրն և ոտ ջերմամբ զուրիւնը, գազմրական թոքը, տեսք բազուութիւնը և ուրգանդի կիւանդութիւնները։ Ամէն օր տասուրսէ մինչեւ իրիկուն դեղ կը գտնուի Պոպը Ալի Եասատէր ՄէՏերրեք ՕՐԷՆ ԷՖԷՆ, Դամէր լուսնդարանան Ր. յայտի իր դասասենեակի մէջ, ուր կ'ընդունի հիւանդները։ Կրնան նամակով յայտնել։ 50—10

ԱՌԱՆՑ ՍԻՐԻ ԱՅՍՏԵԼԻՊԷՏԻՆԸ
ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՏՕՔՏԷՐ
ԿԱՒԻԼՍ ՅՍԿՈՒԵԱՆ
Դիրքական վերջին նորութիւնները հոն ստանց ցաւ պատասխան կը գտնէ. ժանկ լեմամիզութիւնը, ֆրանգոցը, երազութիւնը, ռանգան ոսկոյ բազուութիւնը և գժուարամիզութիւնը։
Բացի էրբոցէ, ամէն օր կը գանուի հոն։ Գեղեցիկ Հոսի Գեղեցիկ դարու, Շեղեցիկ Հոսի Գեղեցիկ ամէնքը, Մէկհանէքեան գեղարանը։
ԵՐԻՒԱՆ ՕՐՍՐԸ ՀԷՐ 80 2

ԱՒԵՏԻՍ ՃՈՂԱՎՈՒՐԴԻՆ

Ապտրի և գանիրի ցանուով Ամերիկա և ալիսորի ամէն դէպ ուղեւորութեամբ և լաքնեանով ճամբորդ կը փոխադրուի։ Շաբաթը 3 անգամ լոգնան, ուտեստ, և պէտքերու և ռաստուրանիներ գ'ընծայուին։ Միլիոնդներով չէրտասուրանով Զալաթիա Էսկի կիսմրիւ փողոց 2 թիւ Ամերիկան լոգնասուրին ընկերութեան գրասենեակ։ Հնդ. Դարձակալ
Ժ. ՏԻՏԷ ՕՂԼՈՒ

Գործ լուսնեցողներուն գործ կը հայթայթուի։

ՊՈՏ.—Ինչու ասոնց չես ձգեր իրենց կը ցրտանալ ամարդուն և ազատութեամբ ազատ։
Սրտիկներս, ան իր մէջ կը պարունակէ երազութիւն։ Իսկ գործարար վիճակի մէջ, բայց ամէն ձգան իւր հաւատար այլ չի դիրքը ունենալ։ Ասոր ամէնէն լաւագոյնը և թանգը պէտք է գնուի Հայի Ալլահվերդիի գովարանը, Գոնէ Գաբու 7ինճի Բօսֆանէի ճանապարհ։

ՀԱՄԱՅՆԱՑԻՆ ԶՈՒԼԱՐԱՆ
ՏՕՔԹՕՐ ԱՆԱՆ ԵՒ ՏԱՆՏՈՒՐՔ
ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ
Զուլարանս որ չարքի երեսուն տարիէ ի վեր հաստատուած է, ունի ամենայն տեսակի գեղարուեստական ժամանակ մը։—Զուլարանիս մէջ կը գտնուին հարիւրներ, թանկարժէք, ֆրանսերէն, ասուերէն, սուլթանիներէն, հրեյերէն և գերմարէն ամէն տեսակ տոկոսներ, ինչպէս նաեւ յարգելի մարդիկ։ Ամէն է էրգան, գաստրաթ, էնթիրլեն, կարնիֆիր և գրեն։—Մեր բոլոր գործարարները կը պատասխանեն մանրագոյն մանրամասնութեամբ մը հանգիստ մը։—Զուլարանիս առաջ ցանկացողներուն և գրեցնելու ծիր։—Մեր մեկ հասցէն՝
ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՄԻՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս Պաղչէ Ալի Եասատէր, Մէտրէսէ Օթելի դիմաց, թիւ 1։

ԿԵՂԵՑԻԿ ՁԱՌԱՑԷՔ

Հռչակաւոր «Պաֆրա» սիգարի թուղթին բազմաթիւ կեղծերը հանուած են։ Ուստի յարգոյ հասարակութիւնը, բուն «Պաֆրա»յի ընտիր թուղթը գործածելու համար, կը հրաւիրուի ուշադրութիւն ընել սիգարի թուղթերուն վրայ գլուխնուած «Պաֆրա» բառին և «Սէֆէր օղլու» կնիքին։

"ՆԱՍԻՕՆԱԼ,,
«National»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՊՈՒԿՐԷՇ
1882ԻՆ
(Կը գտնէ Ռումանական Կառավարութեան հսկակէտին տակ)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
ՊՈՒԿՐԷՇ. ԻՐ ՍԵԳԱԿԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Դրամագլուխ ամբողջովին	ՖՐԱՆՔ
վճարուած	2,000,000
Պահեստի գումար	4,495,000
» » բրիմներու, վնասներու եւայլն մինչեւ 1911 Դեկտ. 31	24,218,973,60

Պուքրէշի «ՆԱՍԻՕՆԱԼ»ը կը կատարէ ամէն տեսակ կեանքի ապահովագրութիւններ խիստ նպաստաւոր պայմաններով։
Մանրամասն տեղեկութեանց համար
Դիմել՝ Օ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Հնդհ. Գործակալին Թուրքիոյ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Եօմրուկպիի խան
թիւ 9 և 10

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՕՍՄ. ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԿՈՂՄԷ ՎԱՐՈ ԿԸ ՎԱՅԵԼԷ Հիմնուած 1284ին։

Պոլիս. Ծըղալ օղլու, իր յատուկ շէնքին մէջ դրամ կ'ընդունի և փոխատուութիւն կ'ընէ հետեւեալ պայմաններով.

ԴՐԱՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Մէկ տարի և աւելի պայմանաժամով թղթուած դրամներու համար տարեկան հարիւրին հինգ տոկոս կուտայ։ Իսկ առանց պայմանաժամի և ընթացիկ հաշիւի, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պայմանու թղթուած դրամներուն համար տարեկան հարիւրին երեք տոկոս կը վճարէ։ Առանց պայմանաժամի ընդունուած դրամին քանակութիւնն է մէկ քառորդ Օսմ. ոսկիէն մինչեւ 200 ոսկի։

ԴՐԱՄԻՆ ՅԱՆՁՄԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ԹՐԷՆ ՏՈԿՈՍ ԿԸ ԲԱՆԻ

Թիսսուն ոսկիէն աւելի դրամ յանձնողները, եթէ ուզեն, կրնան իրենց դրամագլուխին տոկոսը ամսէ ամիս ստանալ։

ԴՐԱՄ ՓՈԽ ՏԱԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գոհարեղէններու, արծաթեայ անօթներու և արժեթուղթերու փոխարէն դրամ փոխ կուտայ հարիւրին ութը տասսով։

ԱՋԲԸ ԼՈՅՍ
ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Էկզէմա (թուղրու պալկամ), բորոտութիւն (ուլուզ), ամէն տեսակ այրուածք, ձեռքերու և ծիներու ճաթածներ կամ ճեղքուածքներ, անդարմանելի կարծուած ամէն քերբուքները, մորթի այուռքներ (չիպան) վերջապէս առ հասարակ բոլոր մորթային բորբոքում կամ հիւանդութիւն ունեցողները չյուսահատին այլեւս, թող գործածեն։

ԷԿԶԻՄԱԹՈՒԼ

Այս նոր և հրաշալի դեղը որ քիչ ժամանակի մէջ ընդհանուր Եւրոպայի և Թուրքիոյ զարմանքը գրաւեց և գնահատութեան արժանացաւ իր անմիջական ազդեցիկ յատկութիւններով։ Գին 8 ղրշ., գաւառներու համար 10 ղրշ.։ Թուրքիոյ համար վաճառման միակ կեդրոնատեղին, Յ. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ դեղարան, Պայազիտ Գաբու։

ՏՕՔԹՕՐ Ջ. ՋԷՋՎԷՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՆԵՐ
ԳՆԱՀԱՏԵՍԵՆՔ ԵՒ ՄՈՐԹՈՒՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԵՐ

Հեռական և Աղգ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով գարշ ժամանակի մէջ կը գտնուի նէր և նոր թերմիկուսիներ, երիկոմանցի (պեսպրէք), մէջտամբուլաի բորոթոթի բորբոքումներ, գէշ գարշանուի յառաջ եկած ուռուցիներու ասեղցներ, մանարզութիւն, ոտիւթիւն, բ գիրքի վերադարձում բարբաջներու ամար Վանքի Եարանաց գործարանի մօտ, ուրեմն և ձուարանները ստանալ։

Գոյներանոցներուն համար ամբողջական գարմանումներու հետ Եալիթի Սալփրատանի երակային ներարկումները մասնաւոր թնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վասէմանն, իր դարմանումին ատէ գանուած դիւանդներուն թարթի, մէջ, Բուլի մանրէաբանական քննութիւններ ատոնց վճարումի։ Բացի կիրակէն, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Եէնի Բոսֆորեան հասարակ թիւ 4, Հայկ Ալլահվերդի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹ բոլոր նամակ։

ՀԱՅԱՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒՐՈՊԱ-ԹՈՒՐՔԻՈՒ
«ՌՈՒՐ ԼԷ ԲԼՕՐԼԸ ՏՕՐԻԱՆ»
Հայկական պահանջներուն եւ բիւրեղեայ «Բրքի Ժուրնալ»
Ալլեսարհանչակ տարէբարձրագոյն քաղաքական թերթերը
ՀԱՅ ՄԱՍԻՆ, ՀԱՅ ԹԱՆ, ՀԱՅ ԺՈՒՐՆԱԼԻ եւն. քաղաքական օրաթերթեր
Դասատակն լրագրավաճառներու մասնաւոր գեղ։ Դիմել Պոլիս, Պապը Ալի Եասատէր թիւ 72, Եգիպտա գրաշարանութիւն, Սեբաստացի Գիւրճեանը։

ՄԵԾ ՊԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐԷ ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր գործակիցներուն գիտութիւն տալու համար ծանուցանենք թէ Հանրային Գործակցաց ընկերութիւնն անուամբ ընկերութիւն մը կազմուած է գործով զբաղելու և ձեռնարկներ ընելու։ Գոր կ'ուզենք։ Թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն ապահովագրութիւններ, Ֆրանսական և արտասահմանեան ընկերութիւններ, գրաւականներ, ապրանքներ, ստանալու և ուղարկելու գործերու, ինչպէս նաեւ ֆոտոգրաֆիաներ, մեքենագրութիւններ, թարգմանութիւններ, գրասենեակի գործերու, ինչպէս նաեւ գրասենեակի գործերու ամենայն գիտութեամբ և կատարեալ ազնուութեամբ։

Դիմել Պոլսոյ Ալի Եասատէրի Մանզումէի խանապարհամբ Հանրային Գործակցութեան Ընկերութեան անունին Մ. Քէլեճեան էֆ.ի։

Շիքոյի աչքերէն լոց մը դուրս ցայտեղ և իր սանլութիւնը արտաքերեց սա՛ մանկան ճիչով.

— Որովհետեւ կ'սատեմ ձեզ, կ'սատե՛մ, կ'սատե՛մ։

Իր կատարելութեանը մէջ։ Եւ Շիքո գոսած էր միայն այդ երեք բառերը և զանոնք կը կրկնէր կատաղաբար, թպրտալով։

— Այդքան կ'սատե՞ս զիս, հեգնեց Բարթէլան հեգնկոտ աւելի ծաղրելէ։

— Այնքան կ'սատեմ որ եթէ ձեզի ապտել խոստացած չըլլայի, պիտի սպաննէի ձեզ. կրճտաց պզտիկ մարդուկը ինքզինքէն դուրս եկած։

— Դու զիս պիտի սպաննէի՞ը, հեգնեց Բարթէլան, Այո՞։ Եւ ինչո՞վ, խեղճ պզտիկ։

Թզուկը ցատկեց մինչեւ իր անկողնին մօտ և անկէց դուրս հանեց երկու լաթերու միջեւ փաթթուած դաշոյն մը։

— Ասո՛վ, գոչեց Շիքո սպառնական բուռնցքով մը երկարելով իր ղէնքը։

— Լա՛ւ դիտեմ տուաւ հանդարտօրէն Բարթէլան, բայց ատիկա իմ դաշոյնս է։

— Այո՛, ըսաւ եւ Շիքո այնպիսի բրտութեամբ որ սինիզմ կ'արտայայտէր, Երբ պատէն վեր կը մագլցէիք դայն գողցայ ձեր վիայէն, գողցա՛յ, գողցա՛յ։

Այս բառը արտասանելով կը հեւար և դժնդակ հաճոյք մը կը զգար բաղխուելէն։

Բարթէլան, անյողդողդօրէն հանդարտ՝ ըսաւ։

Լ՛, լա՛ւ, բայց, քանի զէնք ունիս և քանի որ դիս մեռցնել կուզաս, սպաննէ զիս։

Եւ Բարթէլան կը դիտէր դայն, այս անգամ առանց ո և է հեգնանքի, աւելի ճիշդ հետաքրքրութեամբ մը։

Կատաղութենէն խելագար Թզուկը վերցուց բաղուկը։

— Ա՛հ, դո՛ւն ըրիր ասիկա, ըսաւ Բարթէլան պաղութեամբ։ Է՛լաւ, կրնաս քու վերջին աղօթքդ ընել, վերջին ժամդ եկած է։

Եւ առանցքոտքի ելնելու, իր հզօր ձեռքերը իջեցուց Եէ Շիքոյի գլխարակի ուսերուն վրայ, որոնք թեքուեցան դէպ ի վար։

Ասպետին դէմքին վրայ չատ որոշ կերպով արտայայտուող կարեկցական զգացումին առջեւ Թզուկը անդամալուծուած անվճռական կը մնար, և չէր գիտեր թէ ի՞նչ որոշում պիտի տար, կամ ինչ դիրք պիտի բռնէր։ Անոնք նենդամիտ ժպիտին առաջ, կասաղութիւնը կ'եռար իր սրտին մէջ, որովհետեւ հակառակ իր փոքր հասակին և իր տկարութեան, Շիքո վերջին ծայր դիւրագրգռած էր։ Բարթէլանի բարկութեան և սպառնալիքին — իրական կամ կեղծ — առջեւ Շիքո վերտին գտաւ իր հանդարտութիւնը զոր մինչեւ այդ ժամանակ կորսնցուցած էր։ Եւ որովհետեւ այդ տարօրինակ անձնաւորութեան մէջ զգացումները իրենց ծայրայեղութեան մղուած էին, Շիքո ցոյց տուաւ պղարիւնութիւն մը, որ արտակարգ քաջութիւն մը կ'արտայայտէր։

Պաշտպանողական շարժուում մը չի գործեց ան։ Բարթէլանի ձեռքերուն մէջէն վրիպել չկրնաց։ Հզօր ճնշումին տակ, Շիքո ինքզինքը ամուր պահելու գոռոզութիւնը ունեցաւ չընկճուելու համար, և իր աչքերը, յանդուգն, հպարտ և մարտի հրաւիրող սեւեռեցան իր հակառակորդին աչքերուն մէջ։

Եւ Թերեւս ասիկա իր փոփոխած վիճակն էր։

Թերեւս կայծակի սրտագրութեամբ ինք գտած էր այն լուծումը զոր մինչեւ այդ ատեն զուր տեղը կը փնտրուէր. մանրիլ խեղդամահ, ծամելով իր թշնամին կողմէ։

ԿԱՅԻՍ ՓԱՇԱ, ՊԱՅԻ ՓԱՇԱ ԵՕՏԷՐՆԵՐ
ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ
Վ. ԱՇՀՐԱՄ ԱՍԱՑՈՒՐՆԱՆ
այս դեղարանը որ հասարակութեան վստահութիւնը արժանացաւ, ժամանակ ստացաւ գիտնալու խիստ թարմութիւնն ունի գիտութիւնս պատրաստուած դեղերու համար, ուր ամէնէ իր յանձնարարութիւնը ցոյց ունենալ Ամերիկեան Ամբիւլանսներ։ Ամէն տեսակ Մինչեւ Ամերիկեան Ամբիւլանսներ։ Ամէն տեսակ Մինչեւ իրենց գնալ կը գտնուի Պոպը Ալի Եասատէր ՄէՏերրեք ՕԷՆԷ ԷՖԷՆ, Դամէր լուսնդարանան Ր. յայտի իր դասասենեակի մէջ, ուր կ'ընդունի հիւանդները։ Կրնան նամակով յայտնել։ 50—10

ԱՌԱՆՑ ՍԻՐԻ ԱՅՍՏԵԼԻՊԷՏԻՆԸ
ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՏՕՔԹՕՐ
ԿԱՒԻԼՍ ՅՍԿՈՒԵԱՆ
Դիրքական վերջին նորութիւնները հոն ստանց ցաւ պատասխան կը գտնէ. ժանկ լեմամիզութիւնը, ֆրանգոցը, երազութիւնը, ռանգան ոսկոյ բազուութիւնը և գժուարամիզութիւնը։
Բացի էրբոցէ, ամէն օր կը գանուի հոն։ Գեղեցիկ Հոսի Գեղեցիկ դարու, Շեղեցիկ Հոսի Գեղեցիկ ամէնքը, Մէկհանէքեան գեղարանը։
ԵՐԻՒԱՆ ՕՐՍՐԸ ՀԷՐ 80 2